

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
188. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat
1932. évi augusztus 20

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységeken, ahol kihordás nem pósta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12,174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Nem tatarozásra, segítségre van szükség!

Irta: SZELE BÉLA dr.

A kormány ráeszmélt arra, amit egyébként mindenki tud és érez, hogy a konverziós törvény módosításra szorul, és hogy a konverzió kedvezménye nem korlátozható az államot alkotó nép egyetlen osztályára. A kormány ezért sürgősen hozza is akar fogni a módosítás munkájához, de a törvénykészítés műhelyéből kiszivárgott hírek szerint az a veszedelem fenyegeti az országot, hogy megint fél munkát fognak végezni és a nemes és dicséretes szándék háttérbeszorul a keresztülvitel utvesztőjében.

Allítólag a kormány csak bizonyos korlátozásokat tervez és annak a hibának a lejtőjéhez közeledik, melyen annak idején a törvény tervezői és alkotói alázuhanak. Kétségtelen valóság, hogy a konverziós törvény nem eszményi alkotás, hogy ezzel nem szolgálták az állam érdekeit olyan mértékben, mint hirdették s hogy magának a földműves osztálynak sem váltott olyan mértékben előnyre ez a törvény, mint első pillanatban a beharangozó és hangulatotkeltő szövegek sejtették. Kétségtelen tény, hogy a törvény mai formájában sok alkalmat nyújt arra, hogy a méltányosság- és felkarolásra nem érdemes elemek az ország hiteléletének veszélyeztetésével kihasználják, ennek dacára nagyon óvatossá kell a módosítás győgymódját alkalmazni, nehogy ez a tevékenység újabb bajoknak váljék kuforrásává.

A legideálisabb megoldás az volna, ha a kormány törvénytervezetet nyújtana be, melyben a konverziós törvényt kiterjesztén az ország egész lakosságára és aztán ebben az általánosításban eszközölné a meglevő konverziós törvényt is helyesbítő korlátozásokat. Am akár így, akár úgy, a módosításnak a középírtókat bántania nem szabad. A középírtókat az a pillér, melyen az állam épülete nyugszik. Ezt a pillért rombadönteni végzetes tévedés, katasztrófális bűn lenne. A nagybirtoknál lehet is, sőt kell is szigorúbb mértéket alkalmazni, ám a középírtókat meg kell hagyni a törvény kedvezményeiben, különben az az osztály, mely ebből él, helyesebben tengődik, összeomlik és az állam szervezetének legfontosabb alkotóeleme semmisül meg.

A kormány különben nem kellene, hogy sok fejtörést okozzon a konverziós törvény módosítása, hiszen ma már a pénzügyi és nemzetgazdasági körök egyaránt meg vannak győződve arról, hogy a tatarozással, kísérletezéssel az ország meggingott helyzetét segíteni nem lehet. Gyökere és az egész vonalon ható intézkedésre van szükség. Az ország népe minden foglalkozási ágba, minden osztályban a válság mindent elborítani készülő hullámaival viaskodik. Ha egyik osztályt kissé felemeli a törvényhozás, ez azt jelenti, hogy ez az osztály pillanatnyilag levegőhöz jut, de a következő percben már ismét elorítják a hullámok. Olyan megoldásra van tehát szükség, mely egészen kiemeli a habokból az elmerülés veszedelmében forgó népet, annak minden rétegét és biztosítja az egész ország részére a talpraállás lehetőségeit. A konverziós törvény megnyirbálása helyett a jogok kiterjesztésével és általánosításával kell gátat emelni az általános leromlás végzetes folyamatának útjába. Meg kell hagyni, amit a kisgazdáknak és a középírtóknak a törvény juttat-

tott, de aztán tovább is kell menni és ki kell terjeszteni a konverziót a népet alkotó osztályok mindenikére. Nem kell attól tartani, hogy ez az általánosítás az állam pénzügyi biztonságát kockáztatja, mert a részleges konverzió kétségtelenül súlyosabb helyzetet teremt, mint az általános. A magánjog elvein és jogbiztonságot fenntartó tételein mindenkire egyaránt kiterjedő hatályú változásokat eszközölni nem olyan kockázatos, mint egyesek, vagy egy társadalmi osztály ér-

dekében áttörni a magánjog védőfalát. A kormányzat és törvényhozás már bele-vágta bontó csákányát a magánjog bástyájába egyetlen népréteg javára, bátran folytathatja a munkát az összesség érdekében, mert ebből kisebb baj származhatik, mint ha változatlanul megmarad az egyetlen népréteg kivételes kezelése.

Am de akkor, mikor a kormány az ország rettenetes gazdasági helyzetén igyekszik javítani, ne csak azt keresse, amivel másokon keresztül és ezek rovására nyújthat segítséget, hanem a saját berkeiben is nézzen körül és ott is keresse és találja meg a felsegélyezés lehetőségeit. Első sorban enyhítse a közterheket, melyek alatt ma valósággal összeroppan az ország. Le kell szállítani és arányosan, igazságosan kell elosztani az adót és minden közterhet. Romániában ma alig van valami, ami után ne kellene adót vagy taxát fizetni. És mégis ott tartunk, hogy a világválság nálunk érezteti hatását legsebezhetőbben. Ez érthető is,

mert nálunk a bajokat azzal igyekeztek orvosolni, hogy mikor az adóalany jövedelmei megcsappantak kereseti lehetőségei szétmállottak, akkor az adót fel-emelték és könyörtelen szigorúsággal hajszolták az aránytalanul felcsigázott adók behajtását. Ennek természetesen az lett a következménye, hogy azok, akik méltányosabban megszabott adót fizethettek volna, teljesen kidőlték az adózók sorából és így, bár hatalmas lendülettel emelték az adókat, az adók címén befolyt összegek lezsugorodtak, mert az adózók száma elapadt. A rossz adópolitika tehát nem eredményezte az államkincstár gyarapodását, de fokozta az általános nyomorúságot és hatalmas lendülettel vitte a pusztulás Nirvánája felé az ország gazdasági életét. Ezért kell első sorban ezen a bajon segíteni. Itt kell tehát kezdeni, hogy aztán a szanalás egyéb módosításaival betetőzve a nagy művet, ki lehessen juttatni az országot abból a kátyúból, melyben most vonaglik.

Hoover is állást foglalt a békeszerződések revíziója mellett

Nincs kizárva, hogy egy szép napon nemzetközi konferenciát hív össze ebben az ügyben

Páris, augusztus 18.

Ismeretes, hogy Hoover elnök választási programbeszédében valóságos revizionista kijelentéseket is tett. Így többek között beszélt

a politikai bizonytalanság mérgező forrásairól, amelyek a békeszerződésekből fakadnak.

A párisi sajtó nagy része megboradva tárgyalja ezeket a kijelentéseket. Az „Echo de Paris” keserűen írja: Most már ujjonghatnak a német, olasz és egyéb nemzetbeli revizionisták. Eddig egyetlen államfő sem foglalt olyan határozottan áll-

ást a revízió mellett, mint Hoover!

Különbön is régen tudjuk — írja a párisi lap — hogy Amerika revíziópárti. Borah szenátor, a külügyi bizottság elnöke, minden alkalmat megragad, hogy cikkben, vagy beszédben a békeszerződések ellen felemelje hangját. De mégse vártuk, hogy annyira terjed az áramlat, hogy az amerikai köztársaság elnöke így nyilatkozzék. Hoover nyilatkozata felett nem lehet figyelmen kívül elhaladni. Hoover elnök körültekintő ember és

valahányszor egy-egy merész kijelentést tesz az európai ügyekkel kapcsoli-

latban, azt rendszerint erélyes akció szokta követni.

Ha Hoovert újból elnökké választják, nem lesz meglepetés, ha egy szép napon nemzetközi konferenciát hív össze a revízió ügyében. S a helyzetet még rosszabbítja, hogy a revízió ellen csak a jobboldali francia sajtó lép fel erélyesen, míg a baloldali lapok — valószínűleg tehát a baloldali pártok is — erősen hajlanak a revízió felé valamilyen formában.

Az amerikai elnökválasztás után, főleg Hoover győzelme esetén, a revizionista áramlat újabb erősödésével s esetleg meglepő lépésekkel lehet számolni.

Elkészült s a minisztertanács is elfogadta a konverziós törvény módosításait

Ne foglalják le az iparosok szerszámaikat az adóvégrehajtók!

Bukarest, augusztus 18

A kormány tagjai szerdán délután egy órakor rendkívül fontos minisztertanácsra ültek össze.

Madgearu kereskedelmi miniszter beszámolt a román-olasz kereskedelmi tárgyalásokról, amelyek kedvezően folytak.

Popovici igazságügyminiszter viszont egy államtitkári állás megszervezésére kapott megbízást.

Dr. R. Joanitescu munkügyi miniszter arra kérte a kormányt, hogy rendelettel tiltsa meg az iparosok szerszámainak lefoglalását s hogy szüntesse meg a kisiparosok forgalmi adóját. A minisztertanács elvben elfogadta az indítványt.

Ezután került sor a minisztertanács legfontosabb napirendi pontjára, a konverziós törvény meghosszabbításáról szóló javaslatra, amelyet Mironescu pénzügyminiszter ismertetett.

A módosító javaslat kimondja, hogy 10 hektárig is csak azok kaphatnak konverziót, akik bizonyítani tudják, hogy jövedelmüknek legalább 90 százalékát mezőgazdaságból húzzák.

A hadizónában levő birtokokat teljesen

kiveszi a konverzió alól a javaslat, amint megszűnteti a hegyvidéki gazdák 25 hektáros kedvezményét is. A kiskonverzió határa a hegyvidékeken is ugyanugy 10 hektár, mint az értéken sokkal többet jelentő sík és kővér területeken.

A 10 hektáron felüli birtokosok konverziójánál még több a megszorítás. A főtétel itt is az, hogy a konverziót kérő jövedelmének legalább 90 százalékát a földbirtokából húzza. A másik főtétel az, hogy az adóssággal szereplő összegnek legalább 90 százalékát mezőgazdasági investációkra fordította lévén a konverziót kérő birtokos.

További előfeltételek:

1. Legalább 10 éve foglalkozik mezőgazdasággal.

2. Összes tartozásai ne haladhattak meg a birtok értékének a felét. A birtok értékét a fizetett adóból állapítják meg olyan formán, hogy az adóösszegeket megszorozzák 20-szal.

3. Ne legyen más olyan vagyona, a melynek értéke meghaladja a mezőgazdasági adósság összegének a felét.

Ezek szerint a 10 hektáron felüli bir-

tokok konverziója a gyakorlatban értéktelenné válik.

A kezesek felelősségére vonatkozólag is lényegbevágó újítást hozott a javaslat.

Az Argetoianu-törvény szerint a kezes minden körülmények között részesül a konverzió kedvezményében.

A módosító javaslat kimondja, hogy a kezesekre a konverzió csak abban az esetben vonatkozik, ha egyébként is konverzió alá esnének, vagyis megfelelnek a fenti kikötéseknek.

Megszűnik az interimárok uralma

A belügyminisztériumtól kapott értesülések szerint már elkészült az a törvényjavaslat, amelynek alapján a közigazgatási választásokat meg lehet ejteni.

A javaslat szerint a választásokat a törvény megszavazása után két hónapon belül kell lefolytatni.

Amennyiben tehát a felirati javaslatot nyomban letárgyalják,

október végén, vagy november elején megtörténhetnek a községi választások is.

Összeölelkeztek a lelkek...

NAGY MAGYARNAPOK NAGYBÁNYÁN

Északrománia válogatott dalosai a művészvárosban — Másfélezer másvárosi énekversenye — Magyarok kulturális népvándorlása — A dalosverseny győztesei

Nagybánya, augusztus 18.

A művészváros természetadta ezer gyönyörű motívumának színei mellett, ma Nagybánya ősrégi uceái is színesek.

Az egyik fegyelmezett csoportban a szatmári iparoslányok fekete pruszlis magyar ruhái, tovább a szilágycsehi dalosnők fehérben fekete övei és sapkaellenzői, majd a szigeti reformátusok szintiszta fehér kosztümjei, a nagykarolyiak kék sapkái, a szatmári Polgári Társaság sötétfehér egyenruhái és különböző színű dalárdajelvények mindenütt.

Az énekkarok élén nehéz, szállagos selyemzástól, magyar-Máriás képek, száz és száz szín, pompás izlés. Magyar testvéresülés.

A férfiak mind komoly feketében, de a másfélezer idegen közül is kitűnik a bogdándi református énekkar gazdag árvalányhajás, magyarmellényes, bőgatyás, sarkantus parasztleánysege. Taps és éljenzés, ahol megjelennek.

HATALMAS DALVERSENY

van ugyanis most a piktorzellemű kis bányavárosban. Zajlik, él az élet; cseng, sir és kacag a magyar dal.

A Romániai Magyar Dalosszövetség IV.-ik kerületének 19 dalegyesülete versenyez, 804 női és férfi énekessel, 700 kísérelővel. Nagyváradról, Szatmárról, Nagykarolyból, Máramaroszigetről, Szilágycsehből, Várad-réttől, Szilágysomlyóról és Bogdándról.

— Itt művészi képért, Nagybányához stílusos festményekért versenyzünk, — örvendezik az egyik másvárosi elnök, — és dalunk lelkesebb... Próbatermünk falán mindig memento lesz számunkra a képnyereményről és szereplésünkről és Nagybányáról. Míg, például, egy sorleg: eltűnik egy vitrinben...

ÉS SZOMBATON ESTE FELHANGZANAK A JELIGÉK!

A diszes, lámpionos Cinteremben minden dalárda élteti, propagálja, szentesíti a magyar szót, a magyar keserűséget, a magyar összetartást. Közel 6000 hallgató könnyezik vagy lelkesül körülöttük. Valáskülönbőség nélkül.

A fenyőágas emelvényen, templomi csendben megjelenik dr. Bohajtel János, Nagybánya megválasztott ifjú polgármestere és üdvözlöt mond — románul. Melleg, együttérző minden szava a város vendégeihez, 50 éves magyar dalárdájához és ennek új zászlójához. A felállított mikrofon, a négy hatalmas hangszóró is szinte megremeg: hiszen itt, — legalább most — nincs, igazán nincs faji ellentét. Bohajtel polgármester nagybányai diák volt...

Megnyugosznak a lelkek. Veres rendőrfőnök, Moisanu a regáti szigurancás is ott ül a pódiumon, a rendőrök parádés díszben; minden hatóság finom, clózkény a nagy embertömegben. Vendégszerető itt román, magyar — egyaránt.

Beszél még Boros Jenő szatmári kerületi dalos-elnök, dr. Makray Mihály, a helyi dalárda reprezentánsa és a mikrofonban újra megszólal Kupás Gyula főtitkár:

— A nagybányai lányok megkoszorúzzák a vendégdalárdák zászlóit. Virágot adnak a virágok...

AZ ESTI SZERENADOKNAL

dr. Rusu gör. kath. püspök, dr. Osianu Szatmármegye prefektusa magyarul köszönik meg a megtisztelést. Dr. Bohajtel primár az erkélyről lekiált:

— Eljen a nagybányai magyar dalárda!

A tömeghatás nem marad el! Valahogy úgy érz mindenki, hogy:

— Az összes lelkek összeölelkeztek ezen a három napon Nagybányán!

A VASÁRNAPI MAGYAR FELVONULÁS

példátlan az újabbkori államváltozásokban.

A reggeli tábori mise után, a különböző templomokba, félkilométer hosszú emberesereg viszi az 50 éves Nagybányai Magyar Dalegyesület nehézsúlyú új zászlóját, melyet T. Rátz Péter festőművész tervezett. A dalárdák zászlóikkal, lantos jelvényekkel; külön, katonásan a nők és külön a férfiak, az új zászló után a nagybányai dalosok; fehér- és rózsaszínruhás kórusok; vőfélyekkel; keresztanyák és védnők; hatóságok, kiküldöttek, országos és kerületi énekezőkarok. Ünneplő óriási tömeg.

Gróf Degenfeld Miksa-Teleki Erzsébet grófnőt, a zászlóanyát dr. Inczedy-Joksmann Ödön kíséri, utánuk dr. Osianu megyei prefektus nejele és gróf Degenfeld Miksával. Bohajtel polgármester a

menetben fiatal feleségét: Pop Dudit, dr. Pop-Csicsó István unokahugát viszi. És így tovább. A magyar felvonulásban minden faj és nemzetiség együtt mosolyog.

A ZASZLÓ MEGALDASA

a gör. kel. templomban kezdődik. Latis Elek esperes mond imát, majd a felvonuló áhitatos tömeg a lutheránus templomot találja utban, hol Révész János igazmagyar szavai sirnak fel. A gör. kath. püspöki katedrálisban Brebán Sándor nagyprépost-képviselő, a jellegzetes református templomban Oláh Sándor egyházkerületi főjegyző teszik le az új zászlóra áldásként. A lobogót a zsidó Steinfeld Ádi, a román. kath. Kremnitzky Lajos és a ref. Bagossy Sándor viszik állandóan, templomban és utcán egyformán.

S a teljes béke, a legteltesebb szépség rendjében vonul be a menet a tulajdonképpen dalosversenyre.

AZ ORSZAGOS ZSÜRI

egyenileg is külön asztaloknál, már ott

Mint a film, rohan a nap

A délelőtti program után 2-kor bankettek az Istvánban, Polgári Körben. Ligeti Vendéglőben, Szeleszkynél, Bay-kertben, Perényinél. Magánházaknál haziaszszonyok várják a beosztottakat, 3-kor mégis futni kell a színházba, 6-kor diszközgyűlés. (Az újságírók alig bírják követni az iramot. Hiszen irni is kell!)

A diszközgyűlésen Inczedy-Joksmann beszél és megnyit, Kupás főtitkár beszám

Az esti hangversenyen

fényes, soha nem látott zsufolt ház. A páholyokban a Degenfeldek, a Teleki grófok, a prefektus, a primár, dr. Pop Traian főszolgabíró, Pausan szatmári rendőrkezes, az egyházak, hatóságok vezetői, mind díszben és családjaikkal.

Az összes férfikarok, kemény magyarok, együttzengik a klaszikusokat és nép-egyvelegeket. Erkel Bánk-Bánjában külön is hatalmas hatást keltenek a nagybányai énekművészek: Révész Ily nagy

A győztesek és jutalmazottak

éjfél 1 órakor kapták meg a díjakat. Az idegen és helyi közönség tombol, szinte fél az ember a páholyok és a karzatok leszakadásától. Widder tüzoltó-parancsnok roppant ideges...

A két legértékesebb nagy díjat, a nagyon komoly, őszülő Krizsán János festőművész két nagybányai táját a 40 tagú szatmári Iparos-otthon Dalköre és a szilágysomlyói 50 nő dalegyesülete viszi el.

Ezenkívül a szatmári dalárdák egy Galgóczy-képet, egy-egy Nagy Oskár és Bitay-képet s a hivatalos város serlegét kapták. A nagyváradiak díszserlegét, a máramaroszigetiek három serlegét, Galgóczy és Sziklai-képet; a nagykarolyiak ezüstpotharát, Slevenszky-képet; a bogdániai serlegét, a szilágysomlyóiak és a nagyváradiékat egy-egy ezüsts-erlegét vittek haza Nagybányáról.

...és felállt, előrejött a szinpari deszkákon Boros Jenő kerületi elnök, telnézett a páholyokra, benső melegséggel megköszönte azt az eszmei aranyhidat, a melyet a nagybányaiak és a hatóságok az 1000 éve együttélő különböző lelkek új összeközeledésére építettek a magyar dal nagy napjain.

A híressé lett rendezők

jól imádkoztak. Mindhárom napon gyönyörű az idő. Nappal ragyog az olaszszíni nagybányai kék ég, üde minden völgy, minden erdő, éjjel pedig teli a Hold. Hajnalig forgalmas az egész környék, minden utca, minden sétány...

A három főrendező alig áll már a lábán, de azért a sohse érzett végsiker kiragvog az arcukon:

— Csak ezt kívántam még az élettől, — mondja az örökideális Szőke Béla prépost karnagy — és most már akár meg is halhatok...

— Szép volt, nehéz volt, — replikázik a fáradhatatlan, Kupás Gyula főtitkár, operaezenes, — de majd, ugy 10 év múlva, még szebben csináljuk...

Kupás tehát nagyon erősnek érzi magát. De a harmadik: Tréger Lajos is! Ó realis:

— Talán voltak kisebb hibák is, — szól az újságíróhoz, — de ennyi vastagnyaku

ül a Lendvay-színházban. Elnök a Krasó-Szőrény megyéből eljött Nemés Elemér, az igazfalviak nagy zenetudású ref. lelkésze, tagok: Tárcza Bertalan, a dalosszövetség romániai főtitkára, dr. Veiser Miklós nagybányai gyáros, operaézenes, Zsizsmann Rezső kolozsvári zenetanár és Zsembery Ilona helybeli zongoratanárnő.

Felvonulnak kisorsolt egymásutánban az összes versenyző énekkarok. Zászlók lengenek, taps, ujjazás. Délelőtt a kötelező, nehéz daraboknál, délután 3-tól a szabadon választott számok alatt. A nagybányaiak, szabály szerint, nem versenyeznek, ők itthon vannak.

A vendég-hallgatóság a földszinten, a vendéglátók a karzaton éljenek.

S a zsűritagok szinte fel se néznek, nehéz a munkájuk. Kisebb-nagyobb dalárdák lépnek a deszkákra ugyanazon darabokkal; vegyeskar, nőikar, férfikar váltakozik, nőüzeneteket, arányokat kell figyelni. Nem kellemes ilyenkor bírálónak lenni!!

mol, a prefektus üdvözlő, Szőke prépost karnagy ünnepelteti a vendégeket, dr. Makray elnök átveszi a megkoszorúzott zászlót, melyet a grófnő-zászlóánya nagyon komoly szavakkal ad át.

Arany és ezüstszegek csillognak ezután a zászló körül, jelszavak, jelleg hangzanak újra s a dalárdák vezetői babérkoszorúkat, felirásos díszszalagokat tűznek rá.

tudásával, Rózsa Gyuláné képzett hangjával, Kupás Gyula gyönyörű tenorjával és Veiser Miklós olyan basszussal, hogy az izzó levegőjű színházteremben eláll a lélegzet...

B. Zsembery Elvira Kolozsvár zongoraművészetét reprezentálja Bródy Tamással, Lengyel Rudolf humorral kristályozza a sok komolyságot, majd Inczedy-Joksmann hegedűjén és ajkán zeng föl sok új, magaszerezte magyar nótá. A kísértő Dula-zenekar is elámul...

Aztán meglepetést teremtett Boros elnök. Három selyemdobozból elővett három aranyérmét, s így szólt:

— Ezt az ország minden magyar dalosa küldi három legkitartóbb nagybányai dalosnak!

S a bikaerejű Steinfeld Ádi felzokog, a magas Burján Lajos meggörnyed, s a kisművészi öreg Retteg Lajos zsebkendőt vesz elő, amikor a lányok feltűzik nekik az országos dalos-aranyat.

Aranyat az arany városában...

HÉTFOŊ, HARMADNAP

látogatások, a város nevezetességeinek: muzeumának, bányáinak, modern zuzóinak történelmi érdekességeinek, festőiskoláinak és kiránduló helyeinek felkeresése.

A Fokhagymáson, a misztmogyorósi Sóstónál, a Vascatoránál, Tolvaj-Dénes erdőiben, a blidári-völgyekben, a fernezyi borkutaknál dalol szabadon ezer dalos.

A testvérvárosban, Felsőbányán bucsu van. És zarándokol az ottani tengerszemhez: a Bodítóhoz, a hegyveszgyi csörgőhoz, a népmulatságra stb. a magyar dal-kultúra sok száz vándora...

A NAGY MAGYAR NAPOKNAK VÉGE

és ez a valóban nagykaliberű összetömörülés bizonyítéka annak, hogy mindnyájan Emberek vagyunk, mert a kultúránk is élni akarunk. Tehát a nemzetek közösségében, mondjuk úgy, hogy a nemzetköziségben is: jogunk van akarni.

Felemelt fejjel úgy mondja és így dokumentálja most ezt Nagybánya magyar nvelve és magyar dala!

Anvánk szavát nem lehet elnémitani...

Krizsán P. Pál.

Hol fognak közlekedni a CFR autómotorosai?

Bukarest, augusztus 18.

Az autóbuszok világszerte és Romániában is különösen erősen konkurrálnak a vasutakkal, amely autómotorok bevezetésével szokta felvenni a versenyt. (Szokás azonnal mindenütt a vasuti tarifák alapján leszállítása, amire azonban a CFR nem akarja elszánni magát). Az autómotorok csekély üzemköltséggel nagy személy- és áruforgalmat tudnak lebonyolítani.

A román vasutak már régebben megrendeltek Angliában nyolc autómotort, amelyek közül egy tegnap érkezett meg Bukarestbe. Szeptember végéig a többi megjön s akkor forgalomba helyezik őket a következő vonalakon: Kolozsvár—Aranyosgyéres, Kolozsvár—Dés—Beszterce, Bacău—P. Neamț, Craiova—Calafat, Piatra Olt—Carabia.

Sanghaiban újra kezdődik

Sanghai, augusztus 18.

Újabb jelentések szerint Sanghaiban ismét kiélesedett a japán-kínai viszony. A kínaiak ismét alkalmazni kezdik régi hatásos fegyverüket: a japán áruk bojkottját. A sanghaji japán konzul felszólította Sanghai polgármesterét, hogy azonnal tiltsa be valamennyi kínai egyesületet, amelyek a bojkottot propagálják. A polgármester visszautasította a japánok követelését. A helyzet igen feszült és veszedelmesen hasonlít a sanghaji harcok kitörése előtti állapothoz.

A sanghaji japán kereskedelmi szervezetek erővel fellépésre szólították fel a tokiói kormányt.

Tanítók és tanárok nyelvvizsgája

Bukarest, augusztus 18.

A közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint azok az elemi iskolai, felekezeti vagy magántanárok, akik a román nyelvvizsgájukat még nem tették le, most már egy erre külön kinevezett bizottság előtt vizsgázhatnak le, amelyek a bukaresti, jasi és kolozsvári tankerületek mellett fognak működni.

Ezek a vizsgák augusztus 23-án reggel 8 órakor kezdődnek.

Négyezer monarchista lorradalmár a börtönben

Madrid, augusztus 18.

A monarchista felkelők közül eddig négyezren ülnek fogházban. Zamora köztársasági elnök ma rendeletet irt alá, amely elkobozza a felkelésben résztvevő vagyonát.

San Jurio tábornok, a felkelők vezére, kijelentette, hogy szívesebben venné, ha azonnal agyonlőnék, semminthogy lassan pusztuljon el a fogságban.

A baloldali republikánusok keveslik a kormány szigorát a reakciós erőkkel szemben s emiatt Granadában politikai jelleggel általános sztrájk tört ki. — A sztrákolók azt követelik, hogy a kormány tegye ártalmatlanná a veszélyes jobboldali elemeket.

Hogyan dolgoznak az interimárok?

Csikszereda, augusztus 18.

Csedő Imre, hírhedt interimárbizottági elnök, újból visszakerült Csiktaplaca élére. A napokban a vezetése alatt álló interimárbizottság elhatározta, hogy szeptember elsején uccára költözteti a község jegyzőjét s a lakást a megyei iskolaszék költségén állami iskolává alakítja át. Hogy mit csinál a község aztán jegyzőjével, akinek természetben lakást kell adni a törvény értelmében, azzal egyelőre nem törődnek se Csedő Imre, se társai.

Még érdekesebbek a további határozatok. Kimondja a politikai község időközi bizottsága, természetesen Csedő Imre javaslatára, hogy szeptember 1-től az összes egyházi alkalmazottak javadalmazását leszállítja 50 százalékkal. Egyes alkalmazottak fizetését, így a templomi orgona fűző-nyomó havi 100 lejért is teljesen törölték. Kimondták, hogy a felekezeti iskola harmadik tanítóját azonnali hatállyal el kell bocsátani, egy tantermet az állam részére átengedni. Ez irányban a tanfelügyelőség is rendelkezést bocsátott ki, törvényellenesen, mert az iskolának három tanerővel van nyilvánossági joga s ha egyet beszüntetnének, úgy a tanfelügyelőség azonnali hatállyal fel függesztené a működését.

Fekete nap a newyorki tőzsdén

Newyork, augusztus 18.

A newyorki tőzsdének szerdán ismét fekete napja volt s az árfolyamok 1-4 ponttal ismét estek. Az amerikai gazdasági körökben azonban ennek ellenére is optimisztikus hangulat uralkodik, mert azzal számolnak, hogy a pillanatnyi depresszió a hét végére okvetlenül enyhülni fog.

Interpellálják a holland kormányt Vilmos excsászár visszatéréséről

Amszterdam, augusztus 18.

A parlamentben az egyik kommunista képviselő interpellációban kért felvilágosítást arról, mi igaz a Vilmos excsászár visszatéréséről elterjedt hírekből. A kormány válasza leszögezte, hogy a doorní re metével kapcsolatban semmiféle kivételes intézkedésre nincs szükség, mert Vilmos 1920 óta többször is arra kötelezte magát nyilatkozataiban, hogy mozgási szabadságával nem fog visszaélni.

Még a héten tárgyalja a kamara a konverzió módosítását

Bukarest, augusztus 18.

A konverziós törvény módosításával foglalkozó bizottság, Vajda és Mironescu elnökeleté alatt, befejezte munkáját és a módosított törvényjavaslat még e hét folyamán a kamara elé kerül.

A liberálisok parlamenti csoportja elhatározta, hogy a felirati vita során nem emel szót a konverzió módosítása ellen.

A magyar párt képviselői a kamarában és a szenátusban

Bukarest, augusztus 18.

Bukaresti jelentés szerint a felirati vita során a magyar párt részéről a kamara mai ülésén dr. Willer József, a szenátusban pedig Sándor József szólalt fel.

Felledezték a breton szeparatisták fegyverraktárát

Páris, augusztus 18.

A hatóságok hosszas kutatás után Quimper község közelében felledezték a breton szeparatisták hatalmas fegyverraktárát. A breton függetlenséigek, mint kiderült, arra készültek, hogy háboru esetén forradalom után szakadjanak el Franciaországtól. Az is kiderült, hogy a bretonok szoros összeköttetésben állnak az ir szeparatistákkal.

Rendszeres kommunista gyűléseket tartottak a csernoviczi diákok

Csernovic, augusztus 18.

A csernoviczi rendőrség kiterjedt kommunista szervezetet fedezett fel a csernoviczi középiskolai diákok között. Veleltenül több nyolcadikos diákot értek rajta, amint vörös segélybélyegeket árultak. A kihallgatások során kiderült azután, hogy

felsőbb, sőt az alsóbb osztályok tanulói is rendszeres gyűléseken vettek részt a kommunista elveket és állandó propagandát fejtették ki. Számos letartóztatás várható.

Felrobbant a sőtörőnek használt gránát

Targoviste, augusztus 18.

Gemenea községben Jon I. Onicescu egy ágyulövedéket tartott a házában, amely még a világháborúból származott és most sőtörésre használták. Tegnap délelőtt Onicescu felesége a begyújtott tüzhelv szélére tette a harci emléket, amely egyszerre borzalmas dörejellel felrobbant.

Az egész ház összedőlt. Onicescu Silvia nevi leánykáját halva, feleségét és másik három gyermekét életveszélyes sérülésekkel húzták ki a romok alól.

— Összeütközés a brassói állomáson. Tegnap éjszaka felelő órákor két Predel felől jövő mozdony beleszaladt egy lokomotívba, amely Brassó és Derestve között folatott néhány vagonnal. A mozdony és két kocsi kiugrott a sínekből és a sínek is megrongálódtak. Sebesülés nem történt. A síneket pár órán belül kijavították.

A birodalmi kormány minden puccskísérletet fegyveres erővel fojt el

Munkában a német rendkívüli bíróságok

Németország nem adja fel azt a reményét, hogy elkobzott gyarmatait visszakapja

Berlin, augusztus 18.

A rendkívüli bíróságok már megkezdtek működésüket és tegnap elhangzottak az első ítéletek. Különböző német városokban több mint huszan álltak a vészhi-róság előtt, részben a birodalmi lobogószövetség, részben a kommunista párt tagjai. A kiszabott büntetések hat hónapi és másfél évi kényszermunka között válto-koznak. Az ítéletek ellen felebbezésnek helye nincs és a büntetés kitöltése azonnal megkezdődik.

Dacára a rendkívüli bíróságoknak, az utcai harcok itt-ott még fellángolnak. — Tegnap Duisburgban újabb véres össze-ütközés volt a nemzeti-szocialisták és kommunista munkások között. Mindkét részről fegyvereket használtak, két hit-lerista és egy kommunista súlyosan meg-sebesült.

A német belpolitika pillanatnyi szél-sendiében rendkívül jellemzi a helyze-et az a nyilatkozat, amelyet Papen kan-

cellár adott a Reuter-iroda berlini tudó-sítójának.

Papen az angol félhivatalos távirati ügynökség munkatársának kijelentette, hogy kormányával együtt hosszú ideig hatalmon akar maradni. Ha azonban az ellenzéki pártok a birodalmi gyűlésben sikeres akciót folytathatnának a kor-mánv ellen, úgy a helyzethez mérten, de szigorúan az alkotmány szellemében szab ná meg a magatartását.

Nyilatkozatában azt is leszögezte a kancellár, hogy

Németországban már semmiféle puccs-kísérlettől nem kell tartani, de ha bár-honnan is megkísérelnék az államcsinyt, a birodalmi kormány fegyveresen is elnyomja a szélsőséges elemek meg-mozdulását.

Végül azt szögezte le a kancellár, hogy Németország sohasem adja fel azt a re-ményét, hogy a gyarmatokat legalább részben visszakapja.

Negyvenezer néző előtt:

Piccard startolt a sztratoszférába Rádióüzenet a gondolából

Zürich, augusztus 18.

Piccard professzor csütörtökön hajnal-ban öt óra hét percekor elindult második útjára a sztratoszférába, miután min-den elővigyázatossági intézkedést meg-tettek. A felszállásnál számos tudós volt jelen, köztük Eckener kapitány, a Zep-pelin parancsnoka is. Azonfelül

negyvenezer néző asszisztált.

A dübendorfi repülőtérről, ahol a start történt, különvonatok szállították a tö-meget.

A start rendben folyt le és husz perc múlva már negyvenezer méter magasságban járt Piccard. Azután délnek kanyaro-dott. A nézők még jól látták, amint Pic-

card ledobott egy ballasztot. Reggel hat órákor már tízezer méter magasságban volt. Félnyolckor Hur felett látták, majd északnak fordult és nyolc órákor Vaduz felett pillantották meg. Innen Tirol felé szállt. A ballont nehéz megfigyelni, mert az Alpesek felett sűrű köd lebeg.

Háromnegyed kilenckor Laudeck, majd Santorn arlbergi község felett repült a ballon. Kilenc óra negyven perckor

Piccard rádiógrammot adott le, a következő tartalommal: Merán felé re-pülünk, féluton vagyunk Zürich és Me-rán között.

Délelőtt tízenegykör a berni Alpok fe-llett látták Piccardot. A ballon már csak holdnagyságúnak látszik.

Orthodox zsidók véres harca a gabella miatt

A szatmári orthodox zsidó hitközség kebelében évek óta állandóan harcok dunnak. A két pártra szakadt hitközség között napok óta ismét fellángolt a gyü-lölködés. Az újabb irányú párt Guth Sándor elnökelete alatt, a chaszidok Freund Chaim elnökelete alatt védte a ma-ga igazát. Végeredményben a Freund-párt ragadta magához a vezetést, amely kimondotta, hogy átveszi a gabella-keze-lést és rendelkezett, hogy a rituális vá-gást a metszők csak a Freund vezetőség gabellájára végezzék.

A rabbi azonban nem volt hajlandó el-ismerni a hitközségi metszők vágatását, úgy, hogy a vallásos hívek Batiz község-be vitték aprómarháikat vágatni.

Szerdán este aztán nagy tömeg zsidó nvomult be a rabbi helyettesének, Win-ternitz alrabbinak Petőfi-utcai lakására

és követelték, hogy a rabbi aprotálja a metszők vágását. A rabbi azonban ezt ke-reken megtagadta, mire az utcán vára-kozó tömeg is bevomult a lakásba és inzultálni akarta Winternitzet, akinek csak nehezen sikerült egy mellékkijárat-on elmenekülnie. Az alrabb fia, Win-ternitz Henrik megakart akadályozni a tömeg bevomulását, mire azok neki tá-madtak, ütlelegelni kezdték egészen ad-dig, míg vérbeborultan össze nem esett. Löközben megérkeztek a rabbi hívei is, úgy, hogy az utcán két zsidó frakció ke-ltezett, amelyek között véres harc kezdődött.

A harc egészen addig tartott, amíg rendőrségi közegek bele nem avatkoztak és erővel kézzel véget nem vetettek a verekezésnek.

Öt egyént előállítottak.

Szeptember huszadikára elnapolták Ávéd János dr. gyilkosainak főtárgyalását

Az ügyész indítványt tett Barabás János dr. letartóztatására

Csikszereda, augusztus 18.

Egy évvel a gvergyóalfalusi bombame-rénylet után, amelynek Ávéd János dr. odaváló ügyvéd esett áldozatul, kezdette meg a csikszeredai törvényszék a nagysza-básu bűnügy főtárgyalását. A tárgyalást egész Csikmegye nagy érdeklődéssel vár-ta s így nem volt meglepetés, hogy a csü-törtök reggel pontosan 8 órákor megke-zdett tárgyaláson a törvényszék tárgyaló termét zsufolásig megtöltötték a kíváncsi-ak és az érdeklődők.

A tárgyalás megnyitása után a Ba-csinszky-Antonescu szüneti tanács meg-állapította, hogy a beidézt tanuk nagy része hiányzik. Az ügyész indítványozta, hogy a tárgyalást napolják el és az új tárgyalást lehetőleg rövid idő múlva tart-sák meg s a meg nem jelent tanukat kar-hatalommal vezessék elő.

A vádlottak padján megtörténül Ávéd dr. két gyilkosa: Pál Dénes és Ambrus Lajos. Mindketten aggódva és teljesen megtörve figyelik a tárgyalás menetét. —

Mellettük foglal helyet a szabadlábban le-vő Barabás János dr., aki a vádirat sze-rint a két gvergyóalfalusi gazdát felbui-totta a pokolgépes merényletre. Barabás dr. szemmeláthatólag jobb hangulatban, bizakodva néz a fejlemények elé.

A két bombamerénylő nevében Debu dr. védő azt indítványozza, hogy a kezdet-től fogva vizsgálati fogságban levő véden-ceire

alkalmazzák az egyenlő elbánás elvét és Pált is, Ambrust is helyezték sza-badlábra.

ha a pokolgépes falusi dráma főbűnöse. Barabás dr. szabadon élhet és minden esz-közt felhasználhatja a védekezésre.

Az ügyész ellenindítványt tesz. A két vádlottat nem lehet szabadlábra helyezni, hanem Barabást is őrizetbe kell venni az új tárgyalásig. A védelem ezután kéri újabb tanuk beidézését is.

A bíróság rövid tanácskozásra vonul vissza s azután kihirdeti a határozatot, a mely szerint

a tárgyalást szeptember 20-ra elnapol-ják s kiadták a parancsot a meg nem je-lent tanuk elővezetésére.

A bíróság sem a vád, sem a védelem indít-ványait nem fogadta el Pál és Ambrus szabadlábrahelyezése és Barabás dr. le-tartóztatása iránt.

A per koronatanúja, Ungváry András aki az elnök szavait félreértette, azt hitte, hogy Barabás dr. letartóztatását is elren-delték, örömeiben tapsolni kezdett.

A tárgyalásra összegyűlt érdeklődők sokasága csalódva távozott a füledt leve-gőtű tárgyalótermből.

A pénzügyminiszter bejelentette a nyugdíjhátrálékok kifizetését

A kormány intézkedéseket tesz a megélhetés olcsóbbítására

Bukarest, augusztus 18.

A nemzeti-parasztpárt parlamenti tag-jai ma, csütörtökön délelőtt ugynevezett többségi értekezletet tartottak, amelyen Maniu Gyula elnököl.

Macarescu azt indítványozta, hogy a papír és cement vámját szállítsák le s általában mérsékeljék a vámtarifa téte-leit.

Maniu bejelentette, hogy ez a kérdés rövidesen a parlament elé kerül.

Ezután megalakították a többségi képviselek parlamenti klubját, amelynek elnöke Maniu, két alelnöke pedig Radu-canu és Radulescu lett. Maniu arra kér-te képviselőtársait, hogy a klubban foly-tassanak rendszeres és lelkiismeretes munkát az új törvényjavaslatok előké-sztésénél.

Costachescu indítványozza, hogy a parlament augusztus 25 és szeptember 1 között fejezze be a rendkívüli ülésszak munkáját. A pénzügyminisztériumtól pe-dig azt kéri, hogy teremtsen egységes rendszert a nyugdíjak kifizetésénél.

Mironescu pénzügyminiszter helyeslés közben jelentette be erre, hogy

már intézkedett a nyugdíjhátrálékok kifizetése érdekében.

Azokat rövid időn belül már folyósít-ják is.

Mihalache bejelentette, hogy a közigaz-gatási törvény módosításul elkészült a községi választásokra vonatkozó javas-lat, amelynek alapján az ősz folyamán választott tanácsokkal válthaják le az in-terimárbizottságokat. Az új közigazgatási törvény egyébként a legteljesebb decen-tralizációt igyekszik megvalósítani.

Madgearu ígéretet tesz arra, hogy a megélhetés olcsóbbítására intézkedéseket tesz és hogy az ősztól kezdve megkezdji a kartellek ellenőrzését.

Pop-Cicio kamarai elnök arra két in-tézkedést, hogy a parlament üléstermeibe idegenek ne mehessenek be.

A többségi értekezleten egyébként még azt is elhatározták, hogy a képmi-selői lapidíjakat 1000 lejben fogják meg-állapítani.

— Franciaországban építik a világ leg-nagyobb hajóját. Párisból jelentik: Fran-ciaország fel akarja venni a küzdelmet a „kék szalagért”, amely a leggyorsabb oceánjárókat illeti meg. A „Compagnie Transatlantique” már megkezdte egy új oceánjáró építését amely a világ legna-gyobb és leggyorsabb hajója lesz. Hosz-szát háromszáz, szélességét harmincöt méterre tervezik.

— ELŐFIZETŐINK kísérjük figyelemmel a címkejükön feltüntetett lejáratot. A lap za-vartalan expedíálása érdekében gondoskodja-nak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár póstán, akár megbízottunk után megújították az előfizetést, figyeljük meg, hogy 8 napon belül az új lejárát szerepel-e a címkén.

A ROMÁNIAI HITLER-PÁRT PROGRAMMJA

A politikai pártok „elvetemedett románokból” állnak — Nem fajrománok politikai jogai korlátozandók — 30 évig tartó vagyonkiegyenlítés — Általános munkakötelezettség

A Hitler-párt Németországban szinte világtörténelmi sullyal esik a mérlegbe, Romániában azonban eddig nem sok vizet zavart. No dehát nem lehet semmit sem tudni és fejlődhetnek még odáig a dolgok, hogy nagyobb szerephez jut a politikában.

A romániai hitleristák fantasztikus és képtelen programját, amiről különben már többször is írt a Brassói Lapok, az alábbiakban közöljük:

A romániai nemzeti-szocialista hivatalos programjának elején a hitleri jelvény diszeleg: sas, horogkeresztrel. Az aláírás: „egy mindenkiért, mindenki egyért”. A program végén a román nemzeti-szocialisták jelvénye, kampós-kereszt fehér mezőben és a következő felirású vörös zászlóval: „Romániát a románoknak!” A program különben 1932. március 25-ről van keltezve. Főbb pontjai kivonatban a következők:

A bevezetés kimondja, hogy a programot ugyan mindig az idők és körülmények határozzák meg, de itt lefektetett alapelvei mégsem szenvedhetnek soha változást. A román nemzeti-szocialisták és a politikai pártok közötti harcban, amely ezennel megkezdődött, a nemzeti-szocialisták jelszava: „előre, mindig előre!” azután „rendet, becsületet, kegyelmet!” A további harci jelszavak: „Egy mindenkiért, mindenki egyért!” és végül nemzeti hitvallomás gyanánt: „minden a népért és az országért, semmitsem miértünk!”

A program 30 pontból áll és a közélet minden területére kiterjed:

1. Követeljük az alkotmány több pontjának megváltoztatását az alantiek értelmében.

2. Románia az összes vérbeli románok közös birtoka... a nemzeti határok sértetetlenek. A határon túli fajtestvérek minden csatlakozási mozgalmát ápolni és támogatni kell.

3. A teljes hatalom minden tekintetben a román népé és pedig csakis a román vérből származó népé.

4. A román eredetű munkásnak szent jogai vannak. Román munkások alatt értjük minden alkotó és a nemzeti államnak hasznos munkát végző szellemi vagy kézi munkást. Az idegen származású állampolgárok, amennyiben keresztények, minden polgári és politikai jogot élvezhetnek, de állami méltóságot nem viselhetnek. Állami méltóság és törvényhozói szerep még a vegyes keresztény házasságból született románoknak sem jár. Mi tisztán akarjuk tartani a román vért. Azok a keresztény eredetű románok, akik több mint két évszázaddal ezelőtt telepedtek ide a román haza földjére, jogszerűen állampolgárok, de politikai jogaik korlátozottak. Minden egyéb jogot azonban meg fognak kapni bizonyos törvények határain belül és azzal a kifejezett kötelezettséggel, hogy ezt az előnyös elbánást tisztességesen viszonozni fogják a román haza virágzásáért érdekében kifejtett szakadatlan munkával. Ha ezt a kötelezettségüket nem tartják be, azonnal elvesztik a védelmet, kiutasítjuk őket az országból és elkobozzuk minden vagyonukat az összrománok javára.

Ebbe a fenti kategóriába azonban nem számítjuk bele a csak nemrég bennlakókká lett keresztény nemrománokat. Az állampolgárság megszerzésére és elvesztésére vonatkozó törvényt is gyökeresen meg kell változtatni, a névcsere vonatkozó törvényt pedig eltörölni. Nem szabad megtörtenie, hogy a román saját országában idegen legyen. Nem szabad előfordulnia annak, hogy az idegen jövevény, aki a politikai pártok elvetemedett románjai segítségével máról-holnapra állampolgár lett, románoknak parancsoljon.

7. A román nemzeti állam kormányzását miniszterek látják el, akiknek román származásuknak kell lenniük.

8. A törvényhozó szerveknek két háza lesz, az egyik a politikai kamara és a másik a sakkkamara. (Hivatásbeliek háza) A szenátus feloszlására kerül és a jogszerűen szenátorok mármint a románok és keresztény nemrománok, átkerülnek a két új kamarába. A politikai kamarának azonban csak vérszerűen román tagjai lehetnek. A nemrománok érdekeit a sakkkamarában képviseltethetik a volt jogszerűen szenátorok, vagy egy román képviselő által. Vagy ha az illető nemrománok egyhatodát teszik ki a lakosságnak, úgy képviselhetik magukat egy keresztény eredetű kerületi képviselővel

is. Mi nem akarjuk megsérteni a romániai alattvalók jogát, de mivel jogot és védelmet csakis az ország iránti szent kötelezettségek fejében ismerünk el, panaszkodókat és kifelé való hivatkozásokat nem tűrhetünk el. Mi nem félünk sem a Népszövetségtől, sem a nemzetközi pénzhatalmak fenyegetéseitől. Határozottan kijelentjük, hogy első sorban jövünk mi, vezérigénk szellemében: „Romániát a románoknak!” s csak azután jön a külföld.

9. Ez a pont igen részletesen kimutatja, hogy különböző foglalkozásbeliek (lelkészek, tanárok, stb.), nem választott képviselőknek, mivel ezeknek a megyében különös feladataik lesznek. Ezután szövegszerűen a következők állnak: „A legértékesebbekből közülük 15 tagu megyei tanács alakul, amely ellenőrzi a megye működését, felülvizsgálja a megyei költségvetést és vezetője lesz a munkakötelezettségnek az összes lakosok részére.

10. Csak fajrománok teljesíthetnek állami szolgálatot. Keresztény nemrománok megyei és községi szolgálatban állhatnak 3:10 arányban, de csakis olyan megyében, ahol az illető kisebbség keresztény tagjainak száma husz százalékot elér. Az idegenekkel azonnal ki a községi szolgálatból, minden jogi kártérítési igény nélkül a leszállított évek miatt.

14. Követeljük a munkakötelezettség bevezetését az ország minden lakója számára. Minden jövedelmet és nyereséget, ha az illető ilyen munkát nem teljesít, a nép érdekében és javára meg kell adóztatni bizonyos havi összeggel.

16. Követeljük a nemzeti ujjaépítést az eredeti letelepítési viszonyoknak megfelelően egy vagyonkiegyenlítés által, amely a legszigorúbb ellenőrzés alatt az összes lakosság vagyona felett történik. 1919. január 1-étől kezdve 1945. év végéig. Minden tisztességtelenül szerzett vagyon a román nemzeti állam rendelkezésére áll és a közterhek fizetésére fordítható. Hamis vagyonbejelentésekért nyilvános büntetés, esetleg az országból való kiűzés jár.

17. Követeljük egy nemzeti vagyonleltár készítését az egész iparról, kereskedelemről és mezőgazdaságról, valamint az összes létező trösztök, ipari és kereskedelmi kartellek államosítását.

18. Követeljük minden ipari és kereskedelmi ágban a román elem részére legalább 85 százalékos kötelező anyagi részesedést. Közvetítő kereskedők nyilvános büntetésben részesülnek.

Követeljük azonnali munkáskantinok berendezését a munkásság ellenőrzése alatt, követelünk minden gyárban, malomban, ipari üzemben, bányában stb., higiénikus pihenő termeket és fürdőket. Az erre szükséges pénzbeli hozzájárulások a munkásoknak hetenkint kifizetendők.

20. Követeljük a munkatörvények gyökeres megváltoztatását... leállított gyárak az állam tulajdonába mennek át, amely azokat koncessziós alapon kiadja a fajromán munkásoknak s azokat minden anyagi és erkölcsi támogatásban részesíti.

21. Követeljük az azonnali elbocsátását minden (származás szerint) nem román kéz és szellemi munkásnak az iparban és kereskedelemben. A román-nemzeti fizikai munkások szindikátusát az állam minden tekintetben támogassa és növelje.

22. Követeljük egy egészséges és ellentétlenségű nemzeti középosztály azonnali megteremtését. Követeljük az azonnali társadalmozgást (kollektivizálást) az összes nagy üzleteknek, műhelyeknek, kereskedelmi és ipari irodáknak, amennyiben azok nem románok. Az üzletek kis bérek mellett román kiskereskedőnek és iparosoknak adandók bérbe, akiket előnyben kell részesíteni az állami, megyei és községi szállítók számára.

23. Követeljük — a koronauradalmaikat kivéve — az azonnali átadását román kezébe a földnek, amely ma nem-keresztények birtokában van... mivel a kamat csak rejtett szociális rablás, annak igénybevétele szigorúan büntetendő.

24. Követeljük a numerus clauzust minden szabad foglalkozásban, minden egyetemen és iskolában. A vérbeli románok tehetséges gyermekei állami költségvetésből támogatandók.

26. Követeljük minden nemkeresztény azonnali eltávolítását a hadseregből. Ne legyen olyan tisztünk sem, aki nemrománokkal házassodik vagy él.

27. Radikális sajtóreformot követelünk. Románia becsümlése, rágalmozása, befekettése, felszólítás ellenállásra, izgatás Románia ellen, halállal büntetendő... hogy román-nemzeti sajtót teremthessünk, határozottan követeljük, hogy egyetlen származása szerint nemrománnak se legyen szabad román nyelven írni.

Minden újság, folyóirat, irodalmi munka stb., nyilvánosságra hozatala egy keresztény kisebbség nyelvén, csak előzetes állami beleegyezéssel és a megyei tanács előzetes kötelező véleményezése után történhetik. A kérvényezőnek kétségteljesen bizonyítékot kell nyújtania, hogy keresztény eredetű és élete során semmit sem cselekedett hazúja ellen. A tárgyilagos kritika szabad, de sosem szabad olyan cselekedeteket kritizálni, amelyek tiszta nemzeti érzésből fakadva Románia általános javára történtek.

A Habsburgok intimtitkai:

A meggyilkolt Bourbon herceg — Ferenc Ferdinánd természetes fia?

Páris, augusztus 18.
Mint ismeretes, tegnap barátja Párisban meggyilkolta Bourbon Edgar állítólagos királyi herceget, aki az elmúlt évek folyamán számos trónkövetelési ügyben szerepelt. Az információs irodák jelentése szerint Bourbon Edgar Albrecht habsburgi főherceg és Aliz főhercegnő törvényes gyermeke s amellel Ferenc Ferdinánd, a Szerajevóban meggyilkolt osztrák-magyar trónörökös természetes fia.

30. A román nemzeti-szocialisták vezetőit és tribunait halálos eskü kötelezi, hogy mindezen alapelveket és elgondolásokat, amelyek kizárólag csak a román nemzeti állam érdekeit szolgálják, megvalósítsák.

Románia hangja előtt mártól kezdve remegni kell külső és belső ellenségeiknek és a Románia szót hallani, tisztelni kell.

Fel harcra, román testvérek! Szent harcunkban nem vesztethetünk semmit, csak a becsületesség láncát és a tolvajok igáját! Előre, mindig előre! Isten úgy segéljen! Romániát a románoknak!

A romániai nemzeti-szocialisták hivatalos lapja, a „Nemzeti-szocialista” május 29-i számában a következő cím alatt:

„Mit jelent a román állam a keresztény nemzeti-szocialistáknak?” ugyancsak programszerű kitételek vannak:

„A román állam közös tulajdon — közös tulajdona minden vértestvérnek... csak a vérbeli román, aki vérvél és lélekkel a földhöz van kötve, amelyen él és amelyen született, vagyis a hazájához — csak az adja lelkesedéssel vérért és életét ezen talaj védelméért, hazájáért és családjáért. A többi lakosok magatartása háború idején mindig bizonytalan. Ezért és mert ők földünkre csak bevándoroltak, politikai jogaik a békeidőben korlátozandók.

Más népek, mint például a német nemzeti-szocialisták a nemnémeteknek még ennyi jogot sem engednek.”

Jobb volt a régi Magyarországon — írja egy csehszlovákiai lap

A cseh kormány megfojtja a Felvidéket

Prága, augusztus 18.
Ismeretes, hogy az egykor Magyarországhoz tartozó Felvidéken borzalmas nyomor pusztít, amely már számos tüntetés és azongásszerű megnyilvánulás szülője lett. A „Narodny List” című cseh lap a Felvidék elégedetlenségével foglalkozva azt állítja, hogy a nyomor csakis az általános világgazdasági leromlás okozza. Ezzel szemben a „Slovak” megállapítja, hogy a „Narodny List” magyarázata csak a cseh idegesség és egyoldalúság tipikus példája. Rámutat arra hogy az egykori magyar kormányok igenis szívükön viselték a Felvidék iparának virágzását és

megengedték, hogy a külföldi tőke elkeveredhessen a Felvidéken. Ez után korlátlan kereseti forrást biztosított. Sőt — folytatja a „Slovak” — a Felvidék ipara akkor állami rendelkezést is bőven kapott Budapestről. A Felvidéket jórészt a csehek fojtogató iparpolitikája tette tönkre

és az ipar helyzete nem szenvedett volna el így, ha a Felvidék megmarad Magyarországnak. Aki pedig azt állítja, hogy a jelenlegi helyzet jobbnak mint a háború előtt volt, az tudatosan hazudik.

A „Slovak” cikke nagy feltűnést keltett.

Bizalmat szavaztak az osztrák kormánynak

Bécs, augusztus 18.
Az osztrák nemzeti gyűlésen ma felvetették a bizalmi kérdést és 81 szavazattal 80 ellenében bizalmat szavaztak a kormánynak.

A 81-ik szavazatot, amely a szavazást a kormány javára döntötte el, Gürtler lános keresztény-szocialista adta le, aki hordágyon hozatta magát a parlamentbe, miután súlyos beteg.

A bizalmi szavazat egyelőre nyugvópontot hozta az a feszült helyzetet, amely a lausannei tárgyalások óta az osztrák politikai életben uralkodott.

Felmentették a féltékeny férjet

Temesvár, augusztus 18.
Szadován György masszőr még egy évvel ezelőtt féltékenységből rálőtt a feleségére. A golyó azonban nem talált és az asszonynak semmi baja sem történt. A törvényszék annakidőzi gylkossági kísérlet miatt egy évre ítélte. Az ítéletábla tegnap tárgyalta a féltékeny férj ügyét és felmentő ítéletet hozott azzal az indoklással, hogy nyilvánvalóan csak ijesztéssről volt szó. A lövés ugyanis két méterről

történt s a golyó mégis a mennyezethe hatolt, világos tehát, hogy a férjnek nem volt gylkossági szándéka.

Kisküüllőben nem fizetik a községek a felekezeti iskolákat illető szubvenciót

Dicsőszentmárton, augusztus 18.
Még ez év februárjában Seni tanügyi vezérinspektor körrendeletben hívta fel az összes tanfelügyelőségeket s az állami és felekezeti iskolák igazgatóságait, hogy minden községben alakítsák meg az iskolabizottságot (comitetul scolar) s ez a bizottság, melynek az állami s felekezeti iskolák igazgatói is tagjai, ossza fel a község jövedelméből az iskolákat megillető 14 százalékos szubvenciót. Ezt a nagyon szépen hangzó 4128. számú körrendeletet azonban a kisebbségekre illuzóriussá teszi az a mondat, amely ki mondja, hogy az elosztásban a község állami, vagy felekezeti iskolája részesül — az illető iskola szükséglete arányában. A bizottság megítélése szerint segélyre legelőször egyáltalán nincs szüksége a felekezeti iskolának, vagy meg sem alakítják a bizottságot. Pedig milyen szépen hangzik a rendelet indoklása: „hogy az állami és felekezeti iskolák betölthessék kulturális hivatásukat...”

A szövetkezeti panamák és a munkanélküliség kérdése a kamara előtt

Viharos derűltséggel kezdődött és parázs botrányokkal folytatódott a felirati javaslat vitája

Bukarest, augusztus 18.

A kamara szerdai ülése ismét a nyilvánosság kizárásával zajlott le. Az újságírókat a kamara elnöksége arról az ülésről is kizárta. A bukaresti lapok parlamenti munkatársai emiatt arra gondoltak, hogy teljesen bezúntatik a parlamenti tudósítást. Erre azonban nem került most már sor, mert a kamara elnöksége megígérte, hogy az ülésteremben külön helyet kerítenek el a hírlapírók számára.

Politika és panama

Az első szónok, Negura liberális képviselő, két interpellációt terjeszt elő. Az első a szövetkezeti törvény végrehajtására vonatkozik. Szerinte

a szövetkezetek vezetésében politikai szempontok érvényesülnek s az egész vonalon botrányos tékozlás folyik a szövetkezeti központnál bevezetett zsetonrendszer következtében.

Niculescu lelkész például évi hét-nyolcszáz ezer lej veszt fel napidíjak címén, Gramoszláv Vladenesc kormányparti képviselő pedig naponta ötezer lej értékű zsetont vált be. Negura második interpellációja Vashui-megye tisztviselői karának visszaéléseire vonatkozik. Főképpen a kisajátításoknál követtek el szemérmellen visszaéléseket.

Voicu Nitescu földmívelésügyi miniszter távollétében Ghelmegeanu államtitkár válaszal az interpellációra. Szerinte Negura felelőtlenül támad és vádaskodik. A szövetkezeti központ ellen már folytattak vizsgálatot, amely a vádak nem igazolta. A kormány nem ugorhatik be alapítatlan rágalmazásnak.

— Voicu Nitescu — mondja Negura — fedezni akarja a bűnösöket és a visszaéléseket. Voicu Nitescu éppen ebben a pillanatban lép be az ülésterembe és tiltakozik a gyanúsítás ellen. Negura azonban folytatja:

— Még jobban takargatja a bűnösöket Ghelmegeanu. Válaszát nem veszem tudomásul, s bejelentem, hogy ebben az ügyben nagy interpellációt terjeszték a kamara elé.

Ghelmegeanu: Már holnap előterjesztheti! Nem félünk tőle.

Negura: Csak a jövő csütörtökön.

— Holnap, holnap! — kiáltják kórusban a többségi képviselők.

Voicu Nitescu felszólal és visszautasítja Negura vádjait. Brosezeanu többségi képviselő bejelenti, hogy a szövetkezeti központ ügyében ő is interpellálni akar.

A 40 órás munkahét

Mirescu szociáldemokrata képviselő bejelenti, hogy a munkanélküliség esetére szóló biztosításról már törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé. Közben a kormány megbukott és a javaslatot nem tárgyalta le. Hajlandó-e a kormány ezt a javaslatot napirendre tűzni? És hajlandó lesz-e olyan politikát követni, amely enyhíti a munkanélküliséget? A lehetőség erre meg van, csak

be kell vezetni a 40 órás munkahetet, a rotációs rendszert és meg kell szüntetni a különórát.

Szigorítani kell az idegenellenőrzést és el kell tiltani, hogy a vasutaknál és a gyáraknál katonák dolgozhassanak. Korlátozni kell a külföldi rendeléseket, ezzel kapcsolatban azonban szigorúan ügyelni kell arra, hogy belföldi álmunkanélküliség ne keletkezzenek.

Kérde a minisztert, hogy hajlandó mindezeket komolyan venni és szíven viselni a munkanélküliség ügyét. Ha kielégítő és megnyugtató választ nem kap, nagyobb interpellációt terjeszt elő.

Joanitescu miniszter: Tiltakozom az olyan beállítás ellen, mintha a kormány nem foglalkoznék komolyan a nagy horderejű kérdéssel. A munkanélküliség problémájának egy egész ülést, sőt egy teljes napot kellene szentelni. Kérem a kamarát, hogy erre a célra jelöljenek ki egy napot.

Mirescu: Az előbbi nemzeti parasztpárti kormány idején hatszor szólaltam fel ebben az ügyben. Mind a hatszor eredménytelenül.

Joanitescu: Mondja meg, hogy mennyi a munkanélküliség pontos száma. A hivatalos jelentés 30 ezerrel tud, Rist 70 ezerrel beszél. Főváros már 200 ezerrel. A legutolsó hivatalos jelentés is csak 32 ezerrel! Számol be, bár én tudom, hogy sokkal több a munkanélküliség száma. — Eppen ezért 50 ezer idegen munkást utasítottunk ki. A munkaidő szabályozására vonatkozó kívánság jogos. A kormány jelentéskönyv összegű segélyt szánt a munkanélkülieknek. Nagyon helyes, hogy a szakszervezetek is gondoskodnak a segélyezés megszervezéséről s a kormány hajlandó együttműködni velük.

Mirescu: Köszönettel veszem tudomásul a választ, amire öt éve várok. Figyelmeztetem a kormányt, hogy a munkanél-

küliség enyhítését nem lehet megoldani sem jótékonykodással, sem pedig politikai szempontokkal.

Joanitescu: Igaza van!

A nemzet temploma

A vita lezárása után a szerdai ülés kinos incidensnek kivizsgálására kiküldött bizottság teszi meg jelentését. Megállapították, hogy Moldoveanu megüjtötte Cioc képviselőt. Javasolják, hogy Ciocot

Maniu is megszólal végre

Ezek után került sor a napiendire, a melyen a felirati javaslat vitája szerepelt. Gheorghiu georgista képviselő bejelent, hogy a válaszfelirathoz nincsen semmi megjegyzése.

Orghidan többségi, az ipari és kereskedelmi érdekeltségek nevében elfogadja a javaslatot.

Dinu Bratianu első mondatai viharos hahotát váltanak ki.

— Ha teljesen új kormány jött volna — mondotta — a liberálisok támogatták volna. Ez a párt azonban már volt uralmon s csak a bajokat növelte. Oka van az országnak arra, hogy a nehéz helyzet miatti bizalmatlanságot éppen a liberálisokra hárítsa. (Falrengető hahota.)

Raducanu: A bűnös ráhibázott az igazságra!

Dinu Bratianu: A nemzeti parasztpártot értettem. (Viharos derűltség.)

Ki harcolt Romániáért?

Dinu Bratianu tovább erősíti, hogy a deficitet a nemzeti parasztpárt okozta. — Felolvassa Rist jelentését, amely az autonóm pénztárak intézményét kárhóztatja, sőt arra célozgat, hogy Maniuc a párhívek elhelyezésére alapították ezeket az intézményeket. A nemzeti parasztpárt 1923-ban teljes felelősséget vállalt a pénzügyi helyzetért. Csodálkozik tehát, hogy most mégis a Népszövetséghez fordultak. A gyufamonopóliumot nemzetközi szélhámosnak adták. Szemére veti a kormánynak a Bukarest-brassói utépítést, a Stewart szerződést, a Nemzeti Bank pénzügyi műveleteit. Azzal vádolja a nemzeti parasztpártot, hogy tönkretette az ipart és külföldi érdekeltségeket halmozott el rendelésekkel.

Capatineanu (többségi): A liberálisok ne beszéljenek inarpártolásról, hiszen a

két napra. Leonte Moldoveanun pedig öt napra zárják ki az ülésekről. A két érdekelt képviselő felszólalása után Pop-Cicio elnök a következőket mondja:

— En a parlamentet a nemzet templomának tartom. Sajnálom, ha munkánkat kizárással kellene kezdenünk. Azt ajánlom, hogy tekintsük lezártnak ezt a kérdést.

A képviselők tapsal fogadták az elnök indítványát.

Bratianu csak percek múlva folytathatja beszédét.

— Háromféle konverzióról van szó — mondja. — Pénzügyről, gazdaságról és erkölcsről. Vajon meg tud-e felelni a kormány a nagy feadatoknak? Amikor a liberális párt megbukott és a nemzeti parasztpárt került kormányra, a nép folytonosan szegénvedett, az adók pedig egyre nőttek. A kormány 45 féle új adónemet vezetett be. Rádásul eladta az állami javakat, a petroleumot és a telefont. A külföldi alapokat idegen célokra használta fel. A deficit azonban egyre nőtt. 1930-ban 6.3 milliárd, 1931-ben 8.3 milliárd volt. Mindezt Rist jelentése is megállapítja.

Maniu Gyula: A valóság az, hogy kevesebbet inkasszáltunk, min amennyi a költségvetési előirányzat volt. Ezzel szemben kevesebbet is költöttünk.

háborút is rossz ágyukkal kezdték. Juga (liberális): Hallgasson, maga Boila. Ki harcolt Romániáért?

Capatineanu: A parasztlak igen, de maga nem!

Juga: Adják vissza a pénzt! Kirabol-ták az országot! Utszéli banditák! Óriási tumultus keletkezik. A képviselők kirohannak a padsorokból. Az elnök kénytelen szünetet elrendelni.

Dinu Bratianu a szünet után is folytatja beszédét és a telefonkoncessziót, a monopolcikkelt körül elkövetett visszaéléseket veti a kormány szemére.

Vajda kijelenti, hogy a nemzeti parasztpárt korrekt volt.

Bratianu folytatja beszédét, de a felkavart botrányok lármájában minden szava elvész.

A jó termés nem használt, a rossz termés éhhalállal fenyeget

A választási ígérek elpárologtak, a falu népe ideges és desperált. Nincs kibén bizzék, s már önmagában sem bízik az az átkozott politika!

Aradmegye, augusztus hava.

A már szinte kimondottan őszi, nehézkes-eső napok után a nyár ujtól erővel: meleggel locsolgatja a földet. Por és meleg uralkodik el a falu utcáin. Olyan ez a melegbeájt falu, mintha a huszadik század csak merész mese, az élet egyre gyorsuló galoppja pedig csak zavaros képzelet-termék lenne.

Ez a külszin. Az éremnek azonban másik oldala van. A házakba húzódó, vagy a mezőn dolgozó, vagy csapatba verődő emberek agyát bizony nem csak a forróság, nem csak a nyár forralja. A huszadik század válságával kivert szegcsizmája ugyancsak végigtaps ezeken az embereken.

A külszin a nyugalom, az évszázadok óta semmit sem változó paraszti nyugalom. A valóság pedig, hogy ez a falu éppen úgy rágatódzik a Ma átok-tempójára, mint akár... igen, akár: Newyork.

ASZALY VERI A BUZAT...

Aradmegyében, mellette a Bánságban: ezen a vidéken, amint az már átmént a köztudatba is, rettenetes pusztítást vitt véghez a rozsda a buzatermésben. Új gond, új baj: új fájdalom szakadt a falu megtört nyakára, új jajok szakadt ki a falu keserűvé torzult szájából.

Igen: új baj. Ismeretlen baj. A rossz termés baja már egészen új csapásszámba megy ezen a vidéken. A gazda így beszél erről a jelenségről:

— Eddig nagy volt a termés: ez volt a baj. Eddig azért kellett nyögni, mert jó volt a termés és nem volt kinek eladni. Az lenne az igaz, ha az embernek a rossz terméstől kellene félnie. Az időjárás, mi egyéb lenne főellensége a gazdának. És eddig mindig mással volt

bajunk. Már annyira mentünk, hogy azt hit-tük: jó lenne, ha jönne egy rossz termés, aztán most itt van. Ez se segít rajtunk. Ki keres a buza árának emelkedésén, Nem mi. Annyi szent igaz...

...MA MÁR A FALU IS — IDEGES...

Régi közmondás volt, hogy az urak idege-sek, a parasztszemberek pedig, ha valami baja van a fejében, hát akkor bolond.

Ma már a falu is ideges. Ideges itt minden ember. Komorak az arcok: egyetlen súlyos krízis itt is minden ember élete.

A falu szegény. Rettenetesen szegény. Szegényebb, mint azt elképzelni lehetne. A most ittjáró gabonavész csapása lerántotta a hazugságlepleket: álcázatlanul, félelmesen feltárta a falut, az ideges falut.

A termésárak grafikonja vezette már eddig is a falu idegrendszerét. És most itt ugyszól-ván megszűnt mint közérdek a magas buza-ár jegyzése. Nincs buza s ha még olyan magasak is az árak: ez most már csak rossz lehet a falunak is.

A NYOMOR CSAK EGY POLITIKAI ISMER: A BUZAVÉSZ MENTEN GYÜLÖLNEK MINDEN POLITIKAT

Különös új tünet is mutatkozik a faluban. Az emberek már nem olyan tartózkodóak. Az elkeseredés mind sürribben és mind nyiltabban csordul ki az emberekből. A szervezetet szívtól az agyon keresztül a gyomorig tépő rettenetes problémák egyre inkább a nyilvánosság elé kíváncznak, egyre többször tárgyalják meg. Így beszél erről a kisparaszt, a falu szegénye, egy fáradt, egész testében szür-

ke ember: egy a sok közül:

— Sok mindent megtanultunk, de legjobban a nyomorgást, az éhezést. Voltam a városban: ott is éheztem, munka nincs, itthon is hiába várom, hogy dolgozhassak. Beszélhet-nek nekem. Akármint ígérnek: mindig csak rosszabb lesz. Mindent tudok én már: értem, jól értem, hogy mi van. Csak azt nem tudom: mi lesz. Mi lesz vajjon...

Nem, itt mindenki feladott minden reményt. S talán okkal. Hiszen a reggelek csak újabb és újabb megpróbáltatásokat hoznak számunkra.

A politikai jelszavak talán sehol sem vizsgáltak le olyan gyorsan, mint itt, ezen a reményvesztett vidéken. Közvetlenül a választások zenebonájára, ígérthalmazára után bontotta szét teljes nagyságában fekete szárnyait a pusztulás. És talán még ott égett a falusiak füleiben a reneteg ígéret egy-egy töredéke amikor azt látták, hogy soha talán ilyen sükség nem volt segítségére, mint most. Soha talán nem szorultak rá ennyire arra, hogy a kormányzat megtarisa szavát és semmi egyebet ne tegyen, mint ami a kötelessége. Megindultak a küldöttségek Aradra és Aradról a táviratok, delegációk a fővárosba. És a főváros süket maradt. Ezt a súlyosan letipott vidéket magára hagyta.

POLITIKA MINDENEKFFLETT...

A történeteket így mondja el egy földműves:

— Kértünk, könyörögtünk, koldultunk: kölcsön kellett volna. Kölcsön kellett volna, hogy legalább a vetőmagszükségleteket fedezhettük volna. A kormány azonban nem akart segíteni. Hová lettek a választások szép ígéretei? A megint kiderült, hogy ha kell, senkire sem lehet számítani. Politika, politika: most már biztosak lehetünk, hogy ettől nem lakunk jól.

— Itt állunk, a baj kellős közepén. Magunkra hagytak, magunkra maradtunk, ugy, de úgy, ahogy talán egy kutyát sem hagynak magára, ha becsületesen kiszolgált és döglődik. A buzánkkal együtt elszáradt a reményünk is. A reményünkkel pedig minden hi-tünk. Nézzé, nézzé mi történik. A buzával baj van, rossz a termés. A kukorica ára pedig azért török most le, mert sok van belőle. Hát igen, így állunk...

— Igen. Itt állunk magunkra hagyva. És nem tudjuk, hogy mi lesz.

Por, sár: és unalom helyett keserűség. Saját zsírjába süpedt jóllakottság helyett holnap reggel közközdő bizonytalanság: Ime, első sikban a szomorú, mai falu...

Balla Károly

Meg akarták gyilkolni a japán kormány három tagját

Tokió, augusztus 18.

Tegnap kiterjedt összeküvést fedeztek fel, amelynek célja a japán miniszterelnök, belügyminiszter és pénzügyminiszter meggyilkolása volt. Tízennégy összeküvést letartóztattak.

Elfogták a gyalui havasok nomád banditáját

Kolozsvár, augusztus 18

A gyalui csendőrök hétfőn az erdőse-gekben elfogták Fortu Joant, a gyalui havasok évek óta rettegett banditáját. Fortu nvolt évvel ezelőtt Havasrogoz községben meggyilkolta unokatestvérét, Fortu Pétert. Hat évi fegyházbüntetést kapott, de a fogságból három év múltán megszö-kött s azóta a gyalui havasokban élt nomád életet. Éveken keresztül rabolt és fosztogatott a vidéken, míg végre csend-őrökre került. Elfogásakor fegyvereket és muniót találtak nála. Fortut kihall-gatása után beszállították a kolozsvári ügyvétség fogházába.

Fegyveres őrizet az új Lindbergh-baby körül

Newyork, augusztus 18.

Lindberghnek, mint ismeretes újból kisfia született. Lindbergh rendkívül boldog és örömeiben tegnap már fel is szállt, hogy kipróbáljon egy új repülőgépet. Kijelentette továbbá, hogy ennek a gyermeknek az élete a nyilvánosság kizárá-sával fog folyni és kérte az újságírókat, hogy ezt tegyék lehetővé. Az én fiamnak éppen olyan joga van az élethez, mint bármely másnak — mondta Lindbergh — és csak az újságíróknak és a tulsá-gos közérdeklődésnek tulajdonítom fiam tragikus sorsát. — Az újszülött Lind-bergh babyt különben állandóan fegy-veres őrk veszik körül.

Gyujtogatás okozta a botoşani tüzvést

Bukarest, augusztus 18.

Részletesen beszámolt a B. L. arról a rettenetes tüzvéssről, amely a napokban Botosani-ban pusztított. Az ügyészség erőlyes vizsgá-latot indított és megállapította, hogy a tüzet gyujtogatás okozta. Az ügyben máris több letartóztatás történt, így lefogták Lazarovics Izidor botoşani fodrászt is, akit a gyujtoga-tással gyanúsítanak.

Hírek

Papirkosár

Brassói találkozás a sportszellemmel

Az újságíró fogadtalan, de annál nélkülözhetetlenebb prókátora a közérdeknek. Ha ebben ezúttal is megegyezünk a mélyen tisztelt közvéleménnyel, akkor legyen szabad rámutatni arra a sajnálatos és szomorú találkozásra, amely akkor zajlott le, amikor a közérdek kéretlen prókátora összeakadt és szemtől szembe meglátta a sportszellemet.

Amely szűli a bírói testületet, a drukerek siserahaját s egészen mellékesen az ép testben lakozó ép lelket, az igazi sportembereket és a rekordteljesítményeket.

Es nem felejtő el, hogy Los Angelesben egy egész világ feszült figyelmével követi a dögöket az emberi test teljesítményének eddigleg legragyogóbb eredményeit és azt is szem előtt tartva, hogy a nemrég díjatbajótt Sport-cigaretták révén mindnyájan százszázalékos sportemberek lehetünk, az ember kedvet kap arra, hogy kimenjen a pályára és végignézzék az atlétikai versengéseket.

Erik még kellemes csalódások az embert! A több ezer főnyi közönségtől és a karszallagos rendezők légiónyi tömegétől eltekintve valóban fel is vonult vagy tucat állta. Hogy pontosak legyünk: a román-magyar hölgyatlétikai versenyek résztvevői.

Ezeket szerettük volna látni!

Aki laikus és nem érti a sport ezernyi fortélyát, az kissé csodálkozik azon, hogy miért kell például egy százméteres síkfutásnál, ami alapjában véve bagatell távolság, legalább 23 célbírót? A cél-szalag környéke úgy nézett ki, mintha a stopperórátulajdonosok önkéntes egyesülete tartott volna diszkuszgyűlést. Ha szórásálasagot akarunk lenni, kiszámíthatjuk, hogy minden 4 méter 54 centiméterre és 6 milliméterre jutott egy stopperóra, a szorosan hozzátartozó rendezővel együtt.

Ugyanígy volt a magasugrásnál, ahol 24 rendező szorongott a mérce körül. A 149 centis magyar rekordnál tehát minden 6 centi és 20 milliméter egy-egy rendező buzgótságának volt köszönhető.

A laikus, paraszti logika azt mondja, hogy kevesebb rendező is elég lett volna ehhez a csinos teljesítményhez. Persze, a szakmabeli sportember fölényesen mosolyog az ilyen bárgyú tájékozatlanságon.

Az is különösen hat a közérdek fogadtalan prókátora, hogy mint a közvélemény hivatásos képviselőjét az Istent sem engedik be olyan helyekre, ahol a sportszellem hivatalosan, teljes ünnepi galábjában megnyilvánul. A brassói sportszellem néha, de aztán következetesen negligálja azt a tényt, hogy olykor a lendületes beszámoló is van olyan teljesítmény, mint valamely helyi érdekű rekordcska megdöntése.

Ugye, mélyen tisztelt közvélemény, milyen ragyogó tény lett volna mindnyájunknak, ha a közérdek kéretlen prókátora részt vehet a kerületi liga ismerkedési estélyén? És a látottakról és hallottakról azzal a hévvel és rajongással számol be, amely csak az ismeretlen tájkon először járó szívében bugyborékolhat fel.

Fuccsba ment a jószándék, mint számos rekordjavítási kísérlet a sportaréna dicsősége és bukást egyaránt kísértő porondján. Igaz ugyan, hogy az ismerkedési est baljóslatu omennel vette kezdetét: a kassza 10 lejt követelt, amit muszáj volt holmi globális vagy fényűzési adóként lepengetni. Rendező ugyan itt is épp elég volt, de senkinek sem jutott eszébe, hogy a jövővénynak megmutassa, hogy hová kell leülnie a 10 lejes bilétával.

Alig foglalt hát helyet a gyanútlan vendég, szívében az ismerkedés forró rágyával, a kassza mellől, mint a végzet komor árnyéka felemelkedett a sportszellem és közölte:

— Tessék felállni. Ide nem lehet leülni!...

Belépőjeggyel, a zsebében ki bolond felállni olyan lokálban, ahol nincsenek szigorúan számozott helyek?

Két perc múlva a sportszellem már egy szakasz rendezőt toborzott össze a gyanútlan betolakodó széke mögött. Izgatott arcuk elárulta, hogy sportszerű szakszempontjukat pillanatuk mulva nyomtatékosan közlik a rajongás alvó ország-lánját lelkeiben ébresztgető laikkal. Aki a háta mögött zajló ligagyűlés második percében vette a kalapját és távozott.

Az ismerkedési est aztán program-szerűen és zavartalanul, az oda nem illő sportszerűtlen elemek kiváratos távollétében zajlott tovább.

A 10 lejt, amelyért semmi ellenszolgáltatás nem jutott osztályrészül, a kasszában trónoló sportszellem elfelejtette gallérosan visszaadni.

Ha az újságíró a közérdek fogadtalan prókátora, akkor minden nyíjas olvasónak szívéből kívánja, hogy mentse meg az isteni gondviselés az ilyen ismerkedési estélyektől.

Tulságosan közelről látja meg a sportszellem hivatalos ábrázatát, amelyen a George Grosz goromba karrikatúráról igen jól ismert bürokrata vonások tulságosan élesen rajzolódnak ki.

Es ha már az ember a „Diszkoszvető” gyönyörű izmairól sugárzó klasszikus sportszellemet akarja megismerni, akkor jobb, ha nem megy olyan helyekre, ahol az „ép testben ép lélek” előtt csak a büszke önértékeléssel feltűző rendezői kar-szallagok képoiselik...

— fz —

Kétszeres vámial a buzaimport ellen:

Harminckétezer lej lesz a buza behozatali vámjá

Bukarest, augusztus 18.

Voicu Nitescu földművelésügyi miniszter tegnap törvényjavaslatot terjesztett be a kamarában a buza beviteli vámjának módosításáról (vámtarifa 281. fejezet). Az indolásban kimutatja, hogy az idén a buzatermés kisebb, mint rendszeren, tehát az árak világáparítás felé fognak emelkedni. Ebben a helyzetben sor kerülhetne a buzabehozatalra, ezt

azonban nem látja szükségesnek, mert az országban jelentős készletek vannak rozsból, kukoricából és más terményekből, a melyek pótolhatják a buzát. A buza edigi tizenhatezer lejes behozatali vámjá azonban nem elegendő már a behozatal megakadályozására. Ennélfogva az egy-szakaszos törvényjavaslat a buza behozatali vámját vagononként harminckétezer lejre emeli fel.

— AZ ÉLETMENTŐ KIRÁLYI HERCEG. Kopenhágából jelentik: A dán uralkodó családnak egyik legnépszerűbb tagja, Axel herceg, a király unokaöccse, akit most az egész ország népe ünnepel, mert életének kockáztatásával megmen-tett egy embert, Manstad Margit svéd filmszínésznőt. Az egyik dán filmvállalat kedden külső felvételeket készített Kopenhága közelében a folyó partján. Filmmezés közben a művész nő megcsúszott és a vízbe zuhant. A folyó sebes árja gyorsan elragadta. A művész nő vastag köpenyben volt és ezért nem tudott uszni, a társaság több tagja pedig nagyobb távolságból megdermedve nézte élet-halál-küzdelmét. A nézők sorából ekkor hirtelen kivált egy fiatal szép szál férfi, ledobta kabátját, belevetette magát a vízbe és nehéz viaskodás után kimentette a művésznőt, aki addigra már elvesztette eszméletét. A nézők lelkesen megtapsolták a bátor életmentőt és az ünneplés-valságos orkánna erősödött, amikor ráismertek a partra lépő fiatalemberben — Axel királyi hercegre.

— Zeppelin Délamerikába. Hamburgból jelentik: A Zeppelin-társaság elhatározta, hogy a menetrendszerű léghajóforgalmat Délamerikával augusztus 29-én megindítja.

— Feloldják a lepecsételt cséplőgépeket. Csikszeredából jelentik: Beszámoltunk arról, hogy az összes gvergvői cséplőgépeket zár alá helyezte a pénzügy, adóhátralékok miatt s egyben a gépek kerekéit, törvénytelenül lepecsételte. Az érdekelt géptulajdonosok panasza nyomán a magyar párt csikmegyei tagozata erővel közbelépésére a pénzügyigazgatóság utánanézett a hallatlan adófoglalási botránynak s kiderült, hogy egyik pénzügyi ellenőr telefon utasítása nyomán pecsételék le a cséplőgépeket s akarták cséplőgépeket hagyni Gvergvői egész gabona termését. Nyomban telefonértés-tést küldtek az összes gvergvői adóhivatalokhoz, hogy haladéktalanul szedjék le a pecséteteket s adótartozás fejében foglalják le a cséplést író vámgabonát.

— Időprognózis. A budapesti meteorológiai intézet jelenti: Nyugat felől újból meleg növekedése, keleten esetleg még zivataros esők várhatók.

— Az első női tengerészkapitány Romániában. Konstanából jelentik: Vlasopol, az ismert tengerész, aki eddig az Oltuz hajónak volt a kapitánya, most Angliában új hajót vett magának. Az angol hajó, amely a Loyal Devonian nevet viseli, körülbelül két és fél millió lejbe került. Most, hogy a hajó már Romániában bonyolít le forgalmat, új elnevezést fog kapni, mégpedig a kapitánya után „Vlasopol mérnök” lesz a neve. Három kapitánya lesz, maga a tulajdonosa, Nitá Antoniu a román hajózási társaság kapitánya és Vlasopol mérnök felesége, a kipróbált és ügyes tengerész, aki mint ilyen, az első női tengerészkapitány Romániában.

— MUNKASKIZARÁS. Temesvárról jelentik: A Gypjuipari részvénytársaság másfél hétig tartó konfliktus után elbocsátotta legnagyobb üzemének, a fonódának összes munkásait.

— Le az ólomkatonákkal. Genfből jelentik: Érdekes beadvány érkezett a Népszövetséghez. Egy magát megnevezni nem akaró lelkes hölgy azt javasolta a háború szellemének kiirtása végett, hogy a Népszövetség tiltsa el az egész világon, hogy a gyermekek ólomkatonákkal játszhassanak.

HALLÓ, ITT RÁDIO

B. L.

SPEAKER: Tomcsa Sándor

Érdekes,

hogy tegnap egy trafikban voltam, hova néhány pillanat múlva belépett egy ur.

Az ur belépett, rendkívül udvariasan köszönt, piros oldaltárcáját kivette, aztán elkezdett gondolkodni.

— Azonnal kérem... — mondta a szol-gálatrakészen álló kisasszonynak és csak gondolkodott. Kis piros tárcájával ütö-gette kezét, kalapját feltolta, homlokát összeráncolta, néha mormogott valamit, látszott, hogy mélyen, minden momentumot figyelembe véve, műánszifferenciákat latolgatva, eshetőségekre számítva, esetleges meglepetéseket, előre nem látha-tó fordulatokat belekombinálva — gon-dolkodott.

Ugy töprengett szinte fizikailag szenvedve, mint egy sorsdöntő lépés előtt. Hogy átlépje-e a Rubicon? Hogy belelő- vessen-e a tömegbe? Hogy szétzavarja-e a nemzetgyűlést? Hogy pirosat húz-e, vagy feketét. Életet-e vagy Halált.

A kisasszony állt, az ur gondolkodott, kint pedig végtelenből jövő viharok egy világrend ostromait ostromolták.

Végre mégis megszólalt az Ur. Egyen-ként meggondolva, megforgatva, meg-szorgolgtatva ejtette ki a szavakat.

— Kérek tíz piros regált és tíz kartono-sat.

Es megkönnyebbülten egyenesedett ki, mondhatnám vidám volt, mint akkor, mikor sok álmatlan, szivervenyomott kezű, vak éjszaka után végre döntünk és a nyúlós bizonytalanság után elindulunk jobbra, vagy balra, akár jó legyen az akár rossz.

— Igen — mondta a kisasszony és a cigarettis fiókban elkezdett kotorászni a rendelés szerint.

Egyszerre az ur összeresztent. Tiltó mozdulatot tett a pult felé, sze-meit távoli világokra függesztette, mozdulatlan lett mint egy fakir. Így maradt egy pár pillanatra, aztán miközben keze-nek letiltó merevsége kővé szelidült, a kinyilatkoztatás megdöbbentő erejével ünnyig szóla:

— Mégis kérek mind kartonosat és... még... tíz darab... specialitátét.

A belépéstől, addig míg az ur emalli-rozott tárcájában elváltak a cigaretták, eltelt tizenkettő perc.

Érdekes!

Érdekes, hogy én bemegyek a trafikba, lelkőök a pultra két lejt és azt mondom: — Kárpácot.

Talán nem is köszönök.

Visszont egy pár pillanat az egész.

Érdekes....

— ESEMÉNYEK CSIKSZEREDÁN ÉS VIDÉKÉN. A csikszeredai osztálymér-nökséget, mely 40 éve van a városban, a napokban áthelyezik Sepsiszentgyörgyre. Az áthelyezés a lakosság körében indokolt elkeseredést váltott ki. — Sipos György kocist kedden éjjel a nyílt uc-cán megszurkálta három haragosa, Már-ton József, János István és Agoston Pe-renc csiksomlyói legények. Letartóztatták őket. — Hargita-fürdőn ifj. Sófai József csikszeredai kereskedősegéd, boxer-rel súlyosan megsebesítette Barsay Józsefet, aki egy társával való viszályban békítően beavatkozott. — Szentkereszt-bányán a bányamunkásoktól, a bányá-igazgatóságtól vezetett gyógyfürdőben egy bányamunkással is 40 lejt fizetett-nek egy meleg fürdőért, holott egész nap-száma sem több negyven lejnel. — A csikszeredai benzinkutnál gazdája meg-bizásából egy székelty legény szolgálta ki hétfőn reggel a jövő-menő autót. Egy ploesti ur, mivel a szolgálta nem adott ro-mánul választ a kérdéseire, kiszállt a ko-sziból, s durván ráncigálni kezdte a le-gény fülét, majd mielőtt számon lebe-tett volna kérni a komisz durvaságát, el-robogott a névtelen autós hős.

A város és a Ganz-cég között megállapo-dás történt, mely szerint a motorikus villany díját egy lejről 80 banira szál-lítják le. Az általános villany díjában nem egyeztek meg, ebben választott bi-róság fog dönteni. — A csikszeredai meg-latvásárt, mely az állatállományt meg-tizedelő száj-és körömfájás miatt közel három hónapja szünetel, még hosszú ide-ig nem lehet megtartani. A vásárok el-maradása miatt Csikszeredának eddig 500-ezer lej vesztesége volt.

GYERMEKKOCSIK

mélyen leszállított árak mellett
Wilhelm Oberth A. G.-nél
BRASSÓ, KORONA-szállóval szemben

Asíra (Apolló) Mozzó

BRASSO

Telefon 546

Csütörtökön és pénteken d. u. 5 és 7 ól

„Pat és Patachon, mint ujoncok“

Szombattól kezdve fut a legkedvesebb kaszárnya vigiáték:

Parancs az parancs — Dienst ist Dienst

Szereplők: Ralp Arthur Roberts, Lucie Englisch, Fritz Schultz.

Gavrilescu Mariora tragédiája

A halálos csónakázás egyik részese elmondja a szerencsétlenség történetét

Brassó, augusztus hó 18.

Hirt adott a Brassói Lapok arról a megrendítő szerencsétlenségről, amely augusztus 14-én vasárnap délután a Szent Anna tavon történt s amelynek egy fiatal brassói urileány, Gavrilescu Mariora ceet áldozatul. Csikból érkezett tudósításunk a szerencsétlenség részleteit nem adta pontosan s éppen ezért készséggel fogadjuk és adjuk tovább azt a hiteles híradást, amit a szerencsétlenség egyik szemtanúja, illetve részese, Surufea Valentin juttatott lapunkhoz.

Surufea Valentin szintén azon a csónakon ült, amely a tóba fordult. Így beszél el a tragikus esetet:

Vasárnap reggel nagyobb társasággal kirándulást rendeztünk a Szent Anna tóhoz. Délután két óra tájban négyen kibéreltünk egy csónakot, melynek vezetője tudunkra adta, hogy a csónakot csak

harminc percre bérelhetjük. Más megjegyzést, vagy figyelmeztetést arra vonatkozólag, hogy a bérelt csónak csak három személyt fogad be veszélytelenül, nem tett. Körülbelül 50 méter körzetet csónakázhattunk be, amikor a csónakba szivárogni kezdett a víz. A veszedelem érzetére a társaság két nőtagja segítségért kiáltozott, azonban nem tartózkodott a közelben más, mint egy vitorlás, amely maga is veszedelembe kerülhetett volna, ha segítségünkre siet. Két kis tutaj is volt, ezek közül azonban az egyik legalább ötven méterre, a másik pedig a tó másik partján volt. A közelebb eső tutajon ismerőseink ültek. Megfeszített erővel eveztek felénk. Ezeknek köszönhetjük, hogy hármunkat kimentettek. Gavrilescu Mariora azonban pillanatok alatt elmerült. Nem is láttuk többet, csak két nap múlva, amikor végre sikerült ráakadni a holttestére.

Panamisták és sikkasztók vizsgálati fogságban

Bukarest, augusztus 18.

A bukaresti törvényszék tegnap több bünyvi vizsgálati fogságban lévő vádlott sorsával foglalkozott. Így rekonfirmálta a már hónapok óta letartóztatásban lévő CFR panamisták újabb harminc napos vizsgálati fogságát, ugyisint Vladimir Janefét, aki a telefonárasságtól egy millió 500 ezer lejt sikkasztott el. Ugyancsak elrendelte további fogvatartását a Rom. Amerikai Bank pénztárosának, aki hét millió lejjel károsította meg a bankot.

A temesvári vasutasok új nyugdíja. Temesvárról jelentik: A pénzügyigazgatóság elkészítette a nyugdíjas vasutasok revidiált nyugdíjáról szóló táblázatát és még e héten leküldi Bukarestbe jóváhagyás végett. A vasutasok nyugdíja eddig brutális levonásokat szenvedett, amelyeket most bizonyos mértékben enyhítenek.

BIZALOM

Hogy elfogadhatatlan ezt a bizalmi állást, előbb biztosítást kell letennie. De kérem, én uriember vagyok! Nem vonjuk kétségbe. De ha letette a biztosítékot, nem muszáj annak lennie.

A megtévedt fiu. Budapestről jelentik: Kedden éjszaka luminállal megmérgezte magát lécfalvi Sipos Aladár ügyvéd huszonnégyéves Ádám nevű fia. Siposék az impériumváltozás után Erdélyből költöztek fel a magyar fővárosba. A fiu már iskolás korában rengeteg kellemetlenséget okozott apjának, aki kiutasította házából. A fiatal Sipos-fiu ekkor átköltözött sógorához, egy dusszardag földirtokoshoz. Alig lakott azonban itt néhány napig, amikor a lakásból számos értéktárgy eltűnt. Sulvos konfliktusokra került a sor a családban s úgy látszik, ez érlelte meg a megtévedt fiuban az öngyilkosság gondolatát.

A magyar terméseredmény. Budapestről jelentik: A magyar földművelésügyi minisztérium ma kiadott termésjelentése szerint Magyarországon ebben az évben a következő a termés mennyiség: Buza 15,942.000 q, rozs 7,800.000 q, árpa 7.000.000 q, zab 2.900.000 q. A földművelésügyi minisztérium most dolgozik a többi gabonaneműek statisztikáján.

Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszullétet szorulás fokozza, a természetes „Ferenc József” keserűvíz fájdalommentes székürülést és kielégítő emésztést hoz létre. Híres nőorvosok a legnagyobb elismerés hangján írnak a valódi Ferenc József vizről, mert ez a kritikus korban is hosszabb időn át alkalmazható, anélkül, hogy káros eredményre változnék. A Ferenc József keserűvíz gyógyverszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Elégett a lisztes ládában. A zalamegyei Buleszentlászló községben hat ház, melléképületekkel együtt elégett. Egy 72 éves asszony a lángok elől a lisztes ládába menekült és ottégett.

Szolgáltatás gyógyverszertárak. Augusztus 20-tól szeptember 3-ig a déli éjjeli és vasárnapi szolgálatot Schmidt Károly Medve gyógyverszertára, Str. Muresanilor (volt Árvaház-utca) 1 szám alatt és Tulliu György Szt. Mária gyógyverszertára, Str. Mihai Voievodul 38 szám alatt látja el.

Felfordult az utasokkal zsúfolt autóbusz. Budapestről jelentik: Ötvennyel közlelő buszban borzalmas autóbusz-szerencsétlenség történt. Egy autóbusz, amelyben 30 utas ült, gumidefektus következtében felfordult. Az utasok közül huszonegyen könnyebb és súlyosabb sebeket szenvedtek.

Gyűjtés a munkanélküliek javára. A munka- és egészségügyi minisztérium a július 20-án és 21-én gyűjtést rendez a munkanélküliek felsegélyezésére. Ebből az alkalomból kérik a közönséget, hogy bár

milyen csekély összegű adománnyal is járuljon hozzá a gyűjtéshez.

★ A Brassói Magyar Dalárda f. hó 21-én (vasárnap) egész napra szóló kirándulást rendez a Tömös-völgybe. Tartózkodási hely a Malomdombokhoz vezető híd-tól jobbra levő térségen. Ételről mindenki maga gondoskodik. Vendégeket szívesen lát a dalárda.

SPORT

Ujjászervezték a Brasoviát

Az 1931-32 évi labdarugóbajnokságot Brassóban a Brasovia nyerte meg s ezzel belekerült a Nemzeti Bajnokságért küzdő 14 legjobb csapat közé. Szeptember elején kezdődnek a fontos mérkőzések és ezek során a Brasovia a következő nagy csapatokkal kerül szembe: NAC, AMTE, TMTE, Venus, Univeritatea és Unirea-Tricolor. Óriási feladatokat várnak a csapatra s hogy megfelelhessen, az elnökség elhatározta, hogy teljesen újjászervezi. Pár héttel ezelőtt megkezdődött a munka, melybe bevonták a régi nagy Brasovia vezetőit: Bodor Dénest, és Vilmost, Fóris Bélát, Erdő Jánost, Geller Sándort, Holländer Rudolfot, Illyés Mihályt, Reiner Károlyt, Tompa Sándort, Tritsch Oszkárt, Fodor Miklóst, akik kiegészülve Farkas István, Orghidan János, Márkus Miklós, Gruber László, Francu Miklós, Guth Árpád, Fekete Frigyes tagokkal új választmányt és tisztikart alkottak mely nemsokára új közgyűlést tűz ki. A csapat intézői tisztségét Köllő Ferenc, a titkárságot Fodor Miklós, a pénztárnokságot Fóris Béla vállalta. A Brasoviában ezután remélhetően új, egészségesebb éra fog kezdődni s hinni lehet, hogy az új erővel felfrissített csapat is meg fogja állni helyét a nagy mérkőzéseken is.

Revánsmérkőzés Szászrégenben. Tegnap játszották le a nemrég botrányba fulladt Viktoria (Szászrégen)—Mures (Marosvásárhely) labdarugómérkőzés revánsát, amely a Viktoria 3:1 (2:0) arányú győzelmével végződött. Góllövők Türk (2), és Szabó, valamint Nagy, Dr. Ciurel (Kolozsvár) kitünően vezette a mérkőzést.

Rádió műsor

SZOMBAT, AUGUSZTUS 20.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Vegyes hgv. 20: Rádiószabadegyetem. 21:45: „Kantorei” lipcei énekhar hgv. — BUDAPEST. 10: A szent István-napi körmenet közvetítése a koronázási templomból. Mad a magy. kir operaház zenekarának hgv. 16: Gramofon. 17:30: Gyermekóra. 18:15: A Mándits szalózenekar hgv. 19:15: Felolvasás. 19:45: Nagy Izabella magyar dalok. 21:45: Szimfonia előadás. 23:40: A székesfővárosi zenekar hgv. 1: Magyarilunre és cigányzenekarának hgv. — BÉCS. 15:30: A Weber-zenekar hgv. 15:45: Gramofon. 17:15: Híres amerikai zenekarok gramofonon. 19: A nemzetközi teniszverseny közvetítése Pörschachból. 22:05: Hgv. 23:45: A Gaudriot-jazz hgv., Dario Medina (ének) közreműködésével. — HEILSBURG. 8: Tornaóra. 8:30: Rendőzenekar. 13:30: Déli hgv. 15:30: Gramofon. 18: Könnyű zene. 21:15: Régi és új zongora kompozíciók. 22: A közigazgatási operaház zenekarának hgv. 24:10: Táncmuzsika Berlinből. — PRAGA. 8:15: Reggeli torna. 15: Gramofon. 16:30: Cseh balett-zene. 20:30: Arab-zene gramofonon. 21: Népdalok. 21:50: Vidám dalok. 22:15: A rádió-journal zenekarának hgv. — VARSÓ. 14:45: Gramofon. 19: Népies hgv. 22: Könnyű zene. 24:05: Chopin zongora hgv. 24:50: Táncmuzsika.

Tamási Áron.

56

ÁBEL A RENGETEGBEN

REGÉNY *

— Ha sietni kell, akkor siessenek! — mondtam én is és hátat fordítottam nekik. Az autó elbugott s mi ott maradtunk apámmal ketten. De már nem a régi becsületes világ vett körül engemet, hanem egy másik.

— Mit mondtam volt? — szólalt meg édesapám.

— Megtanultam a leckét — feleltem.

Ennyi elég volt, hogy megértjük egymást.

Ez a kicsi történet úgy talált engem, mint a pogányt a kereszttség. Kész emberre avatott és alkalmassá tett arra, hogy a szegénységben lévőket bátor igéit hirdethessem. Ezt azzal kezdtem el, hogy bementem a bankba és a pénztárhoz így szóltam:

— Kérem a fizetésemet!

— Micsoda fizetéseidet?

— A decemberit s a januárit!

— Hát a decemberit még nem kaptad meg?

— Pénzben nem.

A pénztáros odament egy másik urhoz és azzal tárgyalt valamit. Aztán visszajött és azt mondta nekem:

— Várj egy kicsit.

Egy kicsit várok — feleltem és behívtam édesapámat is, hogy ne fázódjék odaki. A pénztárral szemben székek voltak kirakva s oda leültünk mindketten.

— Ezek több pénzt gyűjtöttek, mint Fuszulának — mondta apám.

— Ezek többet, de sokan vannak s nem most kezdtek.

— Jó lett volna, ha te is ilyen lehettél volna.

— Milyen?

— Ilyen bankhivatalnok.

— Legyen más — mondtam.

— Hát mért?

— Azért, mert aki egész nap pénzzel bajlódik, az éjjel az ördöggel aluszik.

Nem dicsérhetjük tovább a pénzkereskedőket, mert a fiatal ur szelítőt Oda mentem az ablakához s hát létszázötven lejt tesz ki nekem a márványra.

— Decemberre ötszáz s januárra kétszázötven — mondta.

— Ma hányadika van? — kérdeztem.

— Ma január tizenhét.

— Hát tegnapelőtt világvége volt?

— Ugy látszik, hogy nem. Hát mért kérde?

— Én azért, hogy januárra csak felit adjak, mint ami jár.

A pénztáros hozzáfogott, hogy felvilágosítsa:

— Az igazgatóság úgy határozott, kedves komám, hogy amikor fahordás van, akkor ötszáz, amikor pedig nincs fahordás, akkor fele.

— Hát a tolvajokkal való harcolás? — kérdeztem.

A fiatal ur nevetve felelt:

— Az benne van a kétszázötvenben.

Ennyivel megint okosabb lettem. Nem vitattam tovább a dolgot, hanem a pénzt a zsebembe tettem, köszöntem és apámmal odaszóltam:

— Az elmaradt kétszázötvenben jójjön maga, édesapám!

Utközben még egy kisebbecske zsákot vettünk, a korcsmában a terhet megfeleztük s ráadásul még vásároltunk két üveg erős pálinkát. Aztán elindultunk vissza a Hargitára.

Tudtuk, hogy nem hajt a tatár s úgy mentünk. Hideg, szép nyugodalmas téli nap volt. Néha megpihentünk a csillogó havon s vettünk egy-egy kortyot is a pálinkából. Ropogott a lábunk alatt az út, ragyogott a szemünk s a kedvünk is. Szinte kár lett volna motorral menni, mert így ketten voltunk, egymásnak legjobb barátai, akik a telet duplán dicsértük s az urakat is duplán.

Estefelé érkezünk meg.

Fáradtságot nemigen éreztünk, de jókedvünk nekünk is volt s a pálinkának is bennünk. Ahogy közeledtünk a ház felé, hát egyszerre nagyot ordít valaki s lövés is esik. Erre mi megálltunk, a házból pedig kifutott a másik két csendőr, s ki az igazgató is. Akkor vettem észre, hogy minket vadásznak. Az egyik csendőrt ugyanis felállították volt egy fa háta megé, hogy onnét lesse a rablókat, s ez azt hitte, hogy aki jó, az mind rabló.

De nekem is volt annyi eszem, hogy kezemet rögtön feltartottam, s apámnak is annyi, hogy a példámot kövesse.

— Szűnjék a buzdóság, hé! — kiáltottam oda, mire az igazgató megismert és ahhozléve intézkedett.

Amikor odamentünk, a csendőrök haragudtak-forma, hogy mi nem vagyunk rablók. S én mégsem velük kezdtem beszélni, hanem az igazgatóval.

— Még nem jöttek el?

— Még nem.

— Akkor ezután jönnek — mondtam.

Az igazgató sovárova nézett körül a patvólat birodalomban, hátha meglátná valahol Fuszulánékat.

(Folytatása következik.)

Az arcbőr a női szépség legfontosabb tényezője

A régi időkben a szépséget a természet adománynak tekintették. Napjainkban azonban a tudomány új utakat fedezett fel és nem lehet azt állítani, hogy szépségnek kell születni ahhoz, hogy valóban szép is legyen a nő.

Amerikában, ahol a nők az arcbőrre akkora gondot fordítanak, a legkiválóbb bőrgyógyász-spezialisták az arcbőr konzerválására és megőrzésére hathatós eszközöket találtak. Ez az eszköz éppen olyan egyszerű, mint amilyen hatékony. Amerikában, Angliában, Franciaországban, Németországban a nők milliói nem használnak mást, mint a két Ponds krémet.

POND'S METHODUSA

1. Az arcbőr megtisztítására pudertől, arcfestéktől és por-tól, az arcbőr hamvaságának a megtartására használjon lefekvés előtt Ponds Cold krémet.
2. Hogy az arcbőrt megővje a széltől és a naptól és hogy a puder jól tartson, használjon puderezés előtt egy vékony réteg Vanishing krémet. Az arc hamvas lesz és pattanás, hámlás, vörösség egy csapásra eltűnik. Egy nagy tubus Vanishing vagy Cold krém 80 leibe kerül. A kis tubus csak 40 lei.

POND'S COLD CREAM VANISHING CREAM

MINDEN JOBB DROGÉRIÁBAN KAPHATO

B. L. ? OLDAL

Még az acélidegzetű emberek is hasznos elolvasni

D. VÖLCYESI-FERENC:

ÜZENET AZ IDEGES EMBEREKNEK!

című most megjelent könyvét. Szenteljünk naponta 5 percet egészségünknek, hogy megelőzzük a bajt és megőrizzük egészségünket

Ára fűzve 231 Lei.

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában.

KREUGER gyufakirály szerelmei

Írta: Ingeborg Eberth, Kreuger legszebb barátnője. E könyv megjelenése nagy szenzációt keltett az egész világon. Ára 60 lej. Utánvét 80 lej. — Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Gróf Károlyi Imre

legújabb könyve

AZ ÖRVÉNY SZÉLÉN

Rövid idő alatt 2-ik kiadást ért el.

Ára 105 — lej

Kapható a

BRASSÓI LAPOK
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

★ A HANGULAT hónapról-hónapra közli a zenei újdonságokat, új operettrészleteket, külföldi táncszámokat, dalokat, magyar nótákat, előadási darabokat és külföldi nagy sikerű zenetermés legjavából. Eddig 7 különféle szám jelent meg Rózsavölgyi és Tsa budapesti cég kiadásában, egy-egy füzet ára 30 lej. Kapható a B. L. könyvosztályában. Utánvét nem szállítjuk, azért portóval együtt 35 lej előre beküldendő, akár bélyegben is.

I. DANCILA-féle autóbuszok menetrendje

Érvényes 1932 augusztus 1-től

Turda—Cluj

Cluj—Turda

Indul Turda-ról	Érkezik Clujra	Indul Clujról	Érkezik Turda-ra
O R A		O R A	
6 45	8 —	7 30	8 45
8 30	9 45	10 —	11 15
10 —	11 15	12 —	13 15
14 —	15 15	13 —	14 15
16 —	17 15	17 —	18 15
19 30	20 45	19 —	20 15

Nyári tarifa: 1 jegy ára (személyenként)

Tur-retur jegyek augusztus 1-től október 26-ig terjedő érvénnyel

40 lej

70 lej

ARNAU: Halálra ítélem!

Az Athenaeum legújabb
68 lejes regényéből

a magyar közönség

10 nap alatt

20.000 példányt vásárolt!

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 54-56

Primăria Municipiului Braşov.

No. 17894—1932

Serv. silvic.

HIRDETMÉNY

Brassó város Cenk alatt levő kertészetéből eladásra kerülnek, amíg a készlet tart, levágott dáliaik, még pedig:

Pompon dáliaik darabonként á Lei 0.50
Kaktus dáliaik darabonként á Lei 1.00
Seerosen dáliaik darabonként á Lei 1.00
Hibrid dáliaik darabonként á Lei 2.00
Óriás hibrid darabonként á Lei 3.00
Amerikai óriás hibrid drb.-ként á Lei 4.00

Brassó, 1932 augusztus 15.

Comisia interimară:

Preşedinte:
Dr. Voicu s. k.

Secretar General:
Dr. Popovici s. k.

Seful serviciului:

Ing. J. Albrich s. k.

USZODA DERESTYE

Vasárnap augusztus 21-én

nagy erdélyi uszóverseny.

Kezdeté d. e. 9—12-ig és délután 1/23—6-ig.
Rendes külön vasúti (Tramvai) összeköttetés

Nagy vállalat keres irodai célokra

október 1-ére központi fekvésű

épületet

cca 15 helyiséggel bérlet céljából.

Ajánlatok postafiók 16 számra
kéretnek

ANGOL

nyelvtanok és szótárak

magántanulók számára, a kiejtés megjelölésére

Lingua szakszótár, ujdonság. Dr. Révész Vilmos: Magyar—Angol keresk. és jogi szakszótár, fűzve

Lei 272.—

Schidlof dr. „1000 szó”, levélszerinti módszer, Angol, 10 füzet dobozban

Lei 204.—

Lingua nyelvkönyvek: Angol nyelvtan (magántanulás és tanfolyamok számára) kulcsal, félvászon, kötve

Lei 163.—

Egészvászon kötésben

Lei 204.—

Lingua: Angol liliputi szótárak. 320 Részbenként külön

Lei 51.—

Schenk kézi szótárak. Angol, szerk. dr. Latzkó Hugó. Mindkét rész egybekötve

Lei 163.—

Schenk: Angol zsebnyelvtan és társalgó, magántanulásra

Lei 51.—

Lingua: Hasznos társalgók, Angol —magyar beszélgetések, angol tolmács

Lei 51.—

Kapható

a Brassói Lapok könyvosztályában,

Korszerű Husnélküli Táplálkozás

Utbaigazításokkal és konyhareceptekkel. Vese, gyomor, stb. betegek diétás ellátására. — Étrendi tanácsokkal, 303 recepttel és 94 összeállított menüvel.

Írta: Dr. Ruzsnák István, budapesti szanatóriumi vezetőorvos.

Ára: 95 lej, postán, utánvét 115 lej.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

Veszek használt, üzempépes centrifugál szivó-nyomó szivattyút, Ajánlatok Winkler, Aiud cimen. 18876

Széles, jó karban levő rész-ágy és éjjeliszekrény olcsón eladó. Cim 18956. szám alatt a B. L. kiadóhivatalában.

Betegség miatt kiadó gépműhely, motorhajtásra és egy magánjáró cséplőgarnitúra eladó. Lukács László, Carei. 18955

Fogászati műterem, 18 éves jó praxissal sürgősen átadó. Gottlieb, Hatég. 18907

Allást nyer

Kerestetik házaspár, férj, (mesterember legyen) és feleség. Rendelkezésekre bocsájtatik: szoba, világítás fűtés. Ellenszolgáltatásul egy modern, elegáns villa állandó felügyelettel kiváncsít. Színájában. Azon idő alatt, amikor a villában laknak, az asszony által teljesített munka fizetve lesz. A férfi a városban munkát vállalhat, ahol mindenkor foglalkoztatást talál. Ajánlatokat „E. 1809.” jellege alatt Rudolf Mosse, Bukarest, Victoriei 51. továbbít. 18957

Keresek fogász-asszisztentst, perfekt operatort és technikust (Hohlguß) reprezentáló. Cim „Perfekt” jellege alatt a B. L. kiadóban. 18962

Lakás

Elegánsan butorozott különbejáratu szoba Kolostor-uccában azonnalra kiadó. Cim 18946. szám alatt a brassói kiadóban.

Egy vagy kettő világos nagy butorozott szoba, nagyon szép fekvésű helyen OLCSÓN KIADÓ, egy, vagy két személynek. Cim 18954. szám alatt a kiadóban.

Szeptember 1-től kiadó 2 szoba butorozva, fürdőszoba és konyha használattal. Brassó, Hosszu-utca 25. Victoria. 18961

Könyvek

NYIL-regények, minden szám egy teljes regényt tartalmaz. Ára számonként csak 5 lej, eddig 20 különféle szám jelent meg. Keresse fel könyvosztályunkat, ahol 5, 10, 14 és 20 lejért már igen jó könyveket vásárolhat. (Kapu-ucca 56 —58. az udvarban.)

HÖLGYEK! Az egyetlen magyar nyelvű divatlap a „Párisi Divat”, a női divaton kívül gyermekdivatot, női kézimunka, irodalom és a háztartás minden ágáról is tájékoztat, ma már csak 25 lejbe kerül. Postai küldésnél még külön 5 lej portóra is küldendő. Ugyanilyen árban elfogadjunk előfizetéseket 3, 6 és 12 hónapra. A Brassói Lapok Könyvosztálya.

Dr. Dávid György

Román nyelvtan

és

Gyakorló könyv

legalkalmasabb a román nyelvnek magánaton.

tanító nélkül

való elsajátítására. A 200 oldalas könyv ára portómentesen fűzve 80 lej, kötve 100 lej.

Megrendelhető a

BRASSÓI LAPOK
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Felelősszerkesztő: **Kocsis Béla.** — Szerkesztőség és kiadóhivatal Braşov (Brassó), Károlykirály-utca 56—58. szám. — Telefon: 82.

Fiókiadóhivatalok: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza, igazgató). — Marosvásárhely, Piaţa Regele Ferdinand (Főter) 53. Benjámín Árpád és Bernáth Ernő. — Temesvár, Arad- és Krassószörényvármegyék: Némény Gábor (Temesvár, I. Str. Lonovici 9) Telefon: 1711.

Főmegbízott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30. **MEGBÍZOTTAK.** Arad: Kozma Hugó (Bulev. Regele Ferdinand, Boros Béni-tér 62). — Bukarest: Dán Dániel és Gerő Sándor — Dés: Vadász Bogdán (Strada Caragiale No. 5). — Kolozsvár: Dénes József (Strada N. Curcheş 3). — Lugos: Tóth Gyula. — Nagyszeben: Szigetváry László (Strada Turnului 13). — Nagyvárad: Szabó László (Strada Constantei 2) — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Varró Elek (Orbán Balázs-utca 31). — Szilágy-somlyó: Helperin Ernő. — Torda: Dénes József Str. Regele Ferdinand 25.

Központi szervezők pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk

Körmendi Ferenc
regénye

A BUDAPESTI KALAND

Londonban kétezer kézirat között
első díjat nyert!

Kapható a

Brassói Lapok
Könyvosztályában

550 oldal. **Ára: Lei 177.—**

A házasság kérdéseit tárgyaló legfontosabb, legértékesebb és legideálisabb felfogással megírt mű! Fontos mindenkinek!
Akár nő, nőtlen, hajadon, vagy elvált!

A MODERN HÁZASSÁG

Dr. W. Stekel világhírű professzor aktuális új munkája. Fordította és jegyzetekkel ellátta Dr. Gartner Pál.

A tartalomjegyzékből:

Az otthon érzése a boldog házasság alapja. — A házasság formai alakulása. — Szabad házasság és nem szabad szerelem. — Vannak-e boldog házasságok? — A férfi és a nő nemi érzéseinek különbözőségeiről. — Lelki szerelem. — A szerelmi ideál. — Normális szexualitás. — A szerelmi párválasztás képessége. — Beleegyezés kizsárolása. — Fehér és vörös házasság. — Régi jó idők. Mi a morál? — Csálódott szerelmesek, házassága. — A boldog szerelem hármas hangzata: Ertelem, szenvedély és lelkiség. — A házasság nem gyógyszer az abnormális szexualitásnak. — Meddig mehet az őszinteség a házastársak között. — Normális és kóros féltékenység. — Homoszexualitás és féltékenység. — A házibarát. — Küzdelem a szerelemért. — A házasság előtti és a házasság alatti szabadság két-élű fegyver. — A gyermekprobléma. — Egyetlen lehetőség van és ez az egynejtűség. — A monogámia. — A flört. — Öregedő házasságok veszedelme. — Házasság hűség nélkül? — A nemek teljes egyenjogúsága. — Pajtásházasság. — A próbaházasság és határozott időtartamu házasság képtelenség. — Az anyós probléma. — A házasság jövője. stb. stb. E rendkívül érdekes munka ára fűzve 90 Lei.

Megrendelhető a

Brassói Lapok Könyvosztályában

A Brassói Lapok nyomdávalatának kiadása és nyomása

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.